

**SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM
APÁCZAI CSERE JÁNOS KAR**

Bölcsészettudományi és Humán erőforrás-fejlesztési Tanszék

Szépkorúak kulturális érdeklődése Paloznagon

OTDK - dolgozat

Témavezető:

Dr. Varga Balázs
egyetemi docens

Készítette:

Farsang-Törös Krisztina
Kulturális mediáció / MA

**GYŐR
2022.**

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	1
2. Kultúrafogyasztás Magyarországon a hatvan év felettiek körében.....	2
2.1 Konkrét korábbi kutatási eredmények	2
3. Paloznak település bemutatása.....	4
3.1 Településtörténet	5
3.2 Idegenforgalom, infrastruktúra	6
3.3 Paloznak kulturális élete az ezredforduló után	7
4. Paloznak jelene: a kultúra megjelenése a községben	10
4.1 Közösségi színterek, rendezvényhelyszínek, jelentős civil szervezetek.....	10
4.2 Paloznak értékei – Értéktár kiadvány	12
4.3 Egy naptári év eseményei, alkalmai, rendezvényei	16
5. A kutatás módszerei, mintája, hipotézisei	18
5.1 Kérdőíves felmérés	18
5.2 Interjú.....	19
5.3 Hipotéziseim.....	19
6. Kérdőíves kutatás, elemzés	22
7. Négy interjú – négy látószög, ami összecseng	39
8. Összegzés	40
9. Irodalomjegyzék	41
10. Táblázatok, diagramok, képek jegyzéke	42
11. Mellékletek.....	44

1. Bevezetés

„A kultúra elvész a produkció tömegében, a betűk lavinájában, a mennyiség örületében.”

(Milan Kundera)

*„Ha majd egyszer azokhoz is eljut a művészete, akiktől ered:
a dolgozó néphez, s az megérti: akkor lesz magyar zenekultúra,
akkor lesz igazán boldog a nép.”*

(Kodály Zoltán)

Azért választottam tanulmányom témájaként Paloznakon a kultúrafogyasztást a hatvan év felettiek körében, mert nagyon időszerű vizsgálni a gyakorlatban ezen a téren is. Paloznak „idős” falu. Az 596 állandó lakos 30%-a időskorú, ami a 2019-es öregedési index adat szerint 26 százalékos Magyarországon, tehát az átlagnál idősebb lakosság él itt. Ennek több oka is van. Nincs a faluban túl sok munkalehetőség, óvoda, iskola; és az ingatlan árak a remek földrajzi adottságok miatt nagyon drágák, ami a fiatalok lakáshoz való jutását nehezíti. Ennek ellenére a Balaton vonzerejének köszönhetően az utóbbi 15 évben a beköltözés nagyobb, mint az elvándorlás.

Azt kutatom, hogy vannak-e állandó magatartási mintázatok a kultúrafogyasztás területén, és ez mennyit változott az elmúlt húsz év alatt? Választ keresek arra is, hogy ezek a kultúrafogyasztói mintázatok mennyiben befolyásolják a kulturális rétegződések alakulását. A kultúrát nem fogyasztó csoport innoválása nagy feladatot és kihívást jelent a kultúraközvetítő személy, illetve intézmény számára. Erre is megoldásokat keresek, hogyan lehet behívni ezeket az embereket az alkalmakra, eseményekre; mi lenne vonzó számukra.

Magyarországon napjainkban a kultúra háttérbe szorul. Felvesszük szellemi értékeinket névjegyzekekbe, helyi értéktárak, hagyományőrző egyesületek működnek, mégis úgy gondolom, hogy az igazi értékek nem a mindennapi ember értékei. Más területek vannak fókuszban, pedig a hagyományainkat, épületeinket, magyar népdalainkat és más kulturális értékeinket tovább kellene örökítenünk mindnyájunknak a jövő nemzedéke számára. A kultúra mindig a fogyasztás tárgya volt. Egyik legnagyobb nehézsége a mai fogyasztáselméletnek a kultúra fogyasztásának és a fogyasztás kultúrájának kérdése.

Paloznakon dolgozom negyedik éve, mint kulturális rendezvényszervező és könyvtáros. Munkakörömből adódóan érdekel a téma, szeretném a rendezvényeket, kulturális összejöveteleket úgy szervezni a jövőben, hogy a helyi közösség kíváncsiainak megfeleljek, és innovatív legyen évről-évre a kulturális programok felhozatala.

2. Kultúrafogyasztás Magyarországon a hatvan év felettek körében

Sok elemzést olvastam, de kifejezetten ebben a korosztályban végzett méréseket nem találtam. Kultúrafogyasztás témakörben viszont van olyan tanulmány, amiben egy-egy fejezet kitér a vizsgált korosztályra.

Az egyes generációknak eltérő fogyasztói magatartása van, ami kevésbé kutatott terület. Az idősödés, az öregedő társadalmak problémája a dolgokra való reagálása, sokszor nehezen érthető döntési szempontrendszer, azonban egyre relevánsabbá teszi az ilyen szemléletű vizsgálódást. Az egyes generációk szemléletmódjának, fogyasztói magatartásának kutatása ugyanis elengedhetetlen feltétele a sikeres piaci működésnek, a sikeres innovációknak.¹

2.1 Konkrét korábbi kutatási eredmények

A 2008-as kutatás főbb megállapításai közé tartozott, hogy a hatvan év felettek a kulturális intézményhálózat használatából kiszorulni látszanak. Az életkor előrehaladtával az emberek a hagyományosabb kultúraközvetítők felé fordulnak – ez kohorszhatás, illetve a még mindig inkább tradicionális kínálat hatékonyabb illeszkedése.² A nemek közötti eltérés nem túl jelentős, de a nők inkább a klasszikus kultúrát, a férfiak inkább a könnyedebb szórakozás kedvelik.

Kultúrafogyasztói típusok, klaszterek a 2013-as kutatásból:

K1 (11,9 %): kulturálisan sokszínű, intenzíven érdeklődő, omnivore típus

K2 (31,6 %): kulturálisan passzív típus

K3 (15,2 %): tömegrendezvényekre (fesztivál, sport) járó, egysíkúan szórakozó univore típus

K4 (16,8 %): sokféle populáris műfajt preferáló és intenzíven fogyasztó, könnyű szórakozást kereső típus

K5 (13,7 %): sokféle hagyományos kultúrát kedvelő, közösségi színtereket preferáló típus

K6 (10,7 %): hagyományos kultúrából válogató, néhány területet preferáló típus³

¹ Pavluska Valéria – Jakopánecz Eszter – Törőcsik Mária: Kultúra. A magyar lakosság kultúrával kapcsolatos beállítódása és követett magatartása generációs szemléletű vizsgálattal. Kézirat. Pécs, 2018.
https://ktk.pte.hu/sites/ktk.pte.hu/files/images/tudomany/rendezvenyek/fogyasztas/efop_generaciok_alaptan_ulmany_kultura_2018_0.pdf (letöltés: 2022.04.08. 22:13, 10.p.)

² Pavluska Valéria: A család napjainkban – életmód, kulturális szokások. Konferencia előadás (pdf anyag). Könyvtárak a családokért Informatikai és Könyvtári Szövetség Városi Tagozat szakmai napok. Cegléd, 2019. március 5-6.

³ Uo. 9.p.

A hatvan év felettiekre a K2 és K5 tulajdonságok voltak igazak.

Atlagtól való eltérések	K1	K2	K3	K4	K5	K6
Klaszter elnevezése	Kulturálisan sokszínűek	Kulturálisan passzívak	Tömegrendezvények látogatói	Könnyű szórakozást keresők	Sokféle hagyományos kultúrát kedvelők	Hagyományos kultúrából válogatók
Nem			inkább férfiak	inkább férfiak	inkább nők	
Életkor	40-60 évesek	50 év felettiek, főleg a 60 év felettiek	30-50 évesek	40 év alattiak (tipikusan fiatalok)	60 év felettiek	40-50 évesek
Iskolai végzettség	felsőfokú végzettség	alapfokú végzettség		középfokú végzettség	felsőfokú végzettség	
Településtípus	vidéki nagyváros	kisebb vidéki város	kistelepülés			Budapest
Szubjektív anyagi helyzet változása	stabil anyagi helyzet	jelentősen összesűkült anyagi lehetőségek		stabil (javuló) anyagi helyzet	valamivel szűkebb anyagi helyzet	
Baráti kör, kommunikáció	kommunikáció az átlagos baráti körrel	legsűkebb baráti kör, telefonos és személyes kapcsolat		legszélesebb baráti kör, internetes kapcsolat-tartás	széles baráti kör, személyes kapcsolat-tartás	nem internetes kapcsolat-tartás
Otthonon kívüli tevékenységek száma		otthonába leginkább bezárkózó		aktív otthonon kívüli tevékenység		

1. táblázat

Klaszterek szociodemográfiai jellemzői

Forrás: Pavluska Valéria: A család napjainkban – életmód, kulturális szokások.

Konferencia előadás Cegléd, 2019.

Ugyanakkor megfigyelhető, hogy a klasszikus elit kultúrafogyasztó szegmens részaránya csökken, tagjai jellemzően idősek, ahol a természetes halálozás magasabb.

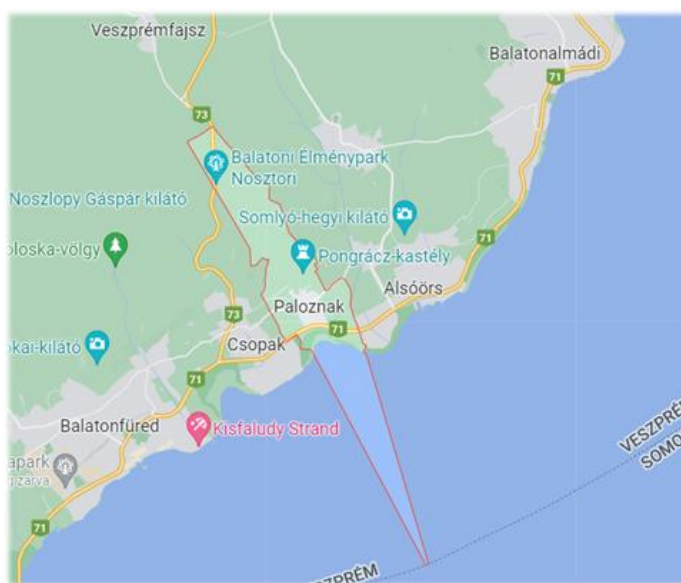
Az idős generációra jellemző leginkább az a beállítódás, hogy kulturális időtöltésük annak kérdése, hogy a program a lakóhelyén zajlik-e? Sajátosság leginkább az a követett magatartás, hogy szinte csak otthoni a kulturális időtöltésük, nem vásárolnak kulturális terméket, nem használják az internetet kulturális céllal. A kultúra fontosságát inkább a sokféleségben és az ún. klasszikus műfajokban mérik. Elsősorban az olvasottságot, a lexikális ismereteket tekintik a műveltség alapjának. Újabb kultúrafogyasztói típusként, ők a kulturális mindenevők. Erős kritikával szólnak a populáris kultúráról, többször utalnak a klasszikus műfajokra. Ez a korosztály inkább az internet kiegészítő szolgáltatásait használja (jegyvásárlás, információkeresés).⁴

⁴ Uo. 30-32.p.

3. Paloznak település bemutatása

Paloznak Veszprém megyében, a Balatonfüredi járásban, alig fél kilométerre a Balatontól északra, kis dombon fekszik 140 méterre a tengerszint felett. Apró kis dombocskái szinte mosolyogva nézik a szélesen elterülő Balatont. Szébb kilátást elképzelni is alig lehet. Bármelyik oldalról nézzük is, mindenütt nyílt kilátás van nemcsak a tóra, hanem a part mentén is – kivéve az északi oldalt, ahol erdő szegélyezi a balatoni riviérát. Nagyszerű fekvését már az ókorban észrevették. Részben ez, másrészt kitűnő vörös földje, amely a tüzes csopaki bornak is kiváló talaja, tehát szőlőtermelésre kínálkozott, tette lehetővé a nagyon régi település kialakulását.⁵

Ezek az adottságok eredményezik, hogy kivételes mediterrán klíma alakult itt ki, ahol kora tavasztól késő őszig élvezhetjük a tiszta levegőt, a napfényt. Paloznak területe 880 hektár (= 8.8 km²). Környező települések Veszprém mellett, Tihany, Balatonfüred, Csopak, Lovas, Alsóörs, Felsőörs. A két meghatározó tevékenység a borászat és a turizmus.

1. kép Paloznak település elhelyezkedése

Forrás: google maps, saját szerkesztés

⁵Szendi György: Paloznak története. Paloznak Község Önkormányzat, Paloznak, 2013. 7-8.p.

3.1 Településtörténet

Első írásos említése a Veszprémvölgyi Monostor Adománylevelében található, régészeti leletek alapján 5000 éve lakott település. A Tódi-dülőnek nevezett terület vízforrásainak közelében földbe ásott lakások nyomait és újkőkori cserépedények maradványait találták meg. Az őskori emberek után az ókori népek is megtelepedésre alkalmasnak találták a helyet. A mai település határában két római kori gazdaság (villa rustica) működött, maradványaikat számos más tárgyi lelettel együtt az 1956-69 között folyó ásatások tárták fel, és a balácapusztai római villagazdaságban, ill. a veszprémi múzeumban láthatók.

A magyarok állandó jelenléte 900-tól kezdődött. Házmaradványok, lovas sírok, egyéb tárgyi emlékek kerültek elő ebből a korból. A veszprémi görög rítusú apácakolostor alapítólevele szerint a nagyfejedelem kilenc falut ajándékozott a veszprémi érseki monostornak. Közöttük szerepel Paloznak neve is. /A település birtokrésszel rendelkező vincellérjét kapta a monostor. A Paloznak név valószínű szláv eredetű: po loznik = a szőlőskertnél, szőlőhegy alatt. Az ősi szőlőkultúrával rendelkező vidékre illő név.

A kora középkorban Paloznak falu a zalai és szolgagyőri királyi várakhoz tartozott. A legnagyobb részt királyi birtok Paloznakot a 14-15. századra a veszprémi káptalan szerezte meg részben királyi részben magánadományok révén. A lakosság ennek következtében teljesen szolgarendűvé vált és kiváltságait elvesztette.

A 16. századi három részre szakadt országban a birtokosok is gyakran váltották egymást. Tihany apátja foglalta el a káptalani birtokok jó részét, míg Ferdinánd katonái Tihanyt meg nem szállták (1534). Majd a Habsburgok adószedői járták a vidéket, csakúgy, mint a Veszprém várát elfoglaló törökök (1552).

A település felvirágzását csak a későbbi korok hozták meg. A hűbériség kora után a polgárosodás idejében nagy gazdasági átszerveződés zajlott le. Az igazán nagy birtokok megszűntek, és a jobbágyfelszabadítás után a volt jobbágyok tulajdonába kerültek a volt úrbéri területek, az évszázadok során át a legfontosabb megélhetést biztosító, korábban csak kezelésükben, művelésükben lévő szőlőbirtokok.

A település a további másfél évszázad során, a két világégés és a nagy társadalmi átalakulás után folyamatosan gyarapodott. 1963. január 1-én Paloznakot is elérte a központosító akarat, ekkor alakult meg az Alsóörs székhelyű közös községi tanács, három község, Alsóörs Lovas Paloznak részvételével. 1969-ben Paloznak kivált és Csopakkal alakított közös tanácsot mely a rendszerváltozásig működött. Ekkor döntött a falu újra az önállóság mellett és indult látványos fejlődésnek. Polgármesteri Hivatal, Faluház, orvosi rendelő, épült néhány év alatt. 1996-ban

egy régi parasztház felújításával tájház és falumúzeum létesült. A múltat idézik a népi építészet megmaradt emlékei, a tornácos nádfedelel házak, a műemlék harangláb és az árpád-kori eredetű templom. A múlt és jelen harmonikus együttéléséért, a Balaton felvidék hagyományos faluképének megőrzéséért, Paloznak 1998-ban Hild-díjat kapott.⁶

3.2 Idegenforgalom, infrastruktúra

A pannon tájba harmonikusan illeszkedő, szőlőskertekkel övezett falu mediterrán klímája, a Balaton-part, a figyelmes vendéglátás és a jó borok, jelentős turisztikai vonzerőt jelentenek. Hagyományörző programok, sportolási lehetőségek, templomi hangversenyek, képzőművészeti tárlatok, kiállítások, irodalmi alkalmak, nyáron a Paloznaki Jazz Piknik, a szeptember utolsó hétvégéjén tartandó hagyományos Falunapok, szüreti felvonulás és utcabál várják az ide látogatókat.

A rendszerváltás utáni önállóságot elnyerve a hiányzó infrastruktúra kiépítése lett az első feladat. Közel 10 éven keresztül tartott, míg a falu belterületén teljes mértékben kiépült az ivóvízhálózat, szennyvízcsatorna, gázhálózat. Ezek után szilárd aszfaltburkolattal lett ellátva minden belterületi út. Ma már a hegyoldalban lévő nyaralók is megfelelő infrastruktúrával rendelkeznek. A községben orvosi rendelő, bolt, étterem, könyvtár és nyilvános WC működik. A kerékpárút a falu határában halad, a két legközelebbi vasúti megállóhely Alsóörsön és Csopakon található. Mindenütt elérhető a szélessávú internet, Teleház és nyilvános ingyenes WIFI szolgálja az internetezőket. Műfüves focipályán lehet sportolni, mely önkormányzati beruházásban épült és a Paloznaki Civil Egyesület működteti. Nagy bevásárlóközpont Balatonfüreden van legközelebb.

2. kép Paloznak tavasszal
Forrás: saját készítés

⁶ Czeglédy Ákos: Falumegújítás. 2012. 2-7. p. (Lelőhely: Paloznak Község Archívuma)

3.3 Paloznak kulturális élete az ezredforduló után

A környező településeken működő magánszemélyekkel, vállalkozásokkal és az önkormányzatokkal közösen 2006-ban megalakult a Balaton Riviéra Turisztikai Egyesület. A társulás a rendezvények összehangolásában és a turisztikai marketingben segít. Működik egy Tourinform iroda is Alsóörsön, amely felvállalta a helyi turizmus kezelését, irányítását és ellátja az idegenforgalmi kulturális szolgáltatásokat. Szervez évente több nagyrendezvényt, melyek közösséggé formálják a résztvevő falvak lakóit.

8 országosan védett műemlék található Paloznagon. A település belső magja, a templomdomb és környezete fokozottan védett. Erre külön fejlesztési programot készített a képviselő-testület. Az egyházi tulajdonú református harangláb és a katolikus templom felújítására jelentős anyagi segítséget adott az önkormányzat. Műemlék Tájházat is működtet a település, a közösségi programok egyik kiemelt helyszíne.

2000-ben a település központját átformálta a Fő tér megújítása. A térhez kapcsolódik a templomdomb déli oldalán lévő közpark. Mindenki számára nyitottak a köztulajdonban lévő épületek telkei, teljesen átjárhatók. Tulajdonképpen 300 méteren belül van és szerves egységet alkot a bolt, könyvtár és kiállítóterem, templom, Milleniumi park, vendégház, Tájház, Faluház orvosi rendelővel, hegyközségi irodával és a játszótér. A múlt megbecsülése és a helyi identitás szempontjából fontos volt az emlékhelyek kialakítása, közparkok létesítése és a műemlékvédelem alatt álló épületek felújítása.

Az infrastrukturális fejlesztéseken kívül a közösségi élet fejlesztése is nagyon fontos célja volt a faluvezetésnek. 2000-ben az önkormányzat létrehozta a Paloznak Jövőjéért Közalapítványt, amelynek célja a mai napig az épített és természeti környezet megóvása, megújítása, a közösségi élet, a kulturális és művészeti tevékenységek támogatása. Először a Faluház tetőtere volt a közösségi színtér, ahol nagyterem és könyvtár alkalmankénti nyitvatartással várta a látogatókat a különféle eseményeken. 2002-ben Teleház létesült egy főállású alkalmazottal, aki a rendezvényszervezői és könyvtárosi feladatokat látja el.⁷ Nem sokkal utána az aktív közösségi életnek köszönhetően ifjúsági csoport jött létre, amely egy önálló kiállítással mutatkozott be. 2005-ben megalakult a Paloznaki Civil Egyesület, mely összefogta és működésüket hivatalossá tette a már korábban működő kluboknak, szervezeteknek: mint az 1993-ban alakult Hímzőkör, az 1998-ban alakult Asszonyklub, vagy a 2004-ben alakult Paloznaki Kórus. Mára az egyesületnek több mint 100 tagja van, kisebb-

⁷ Jelenleg én dolgozom ebben a munkakörben 2018 szeptembere óta.

nagyobb csoportos programokat szerveznek, amiben az önkormányzat is támogatja őket. Később, 2009-ben tovább fejlődött a közösségi színtér, és önálló épületet kapott. A régi iskola – ma Szent József Ház – kisebb átalakítás és belső felújítás után helyet adott a könyvtár és teleháznak, klubhelyiség is működött és egy pingpong terem. 2018-ban elkezdődött ennek az épületnek az újraépítése, két ütem már megvalósult belőle. Először a könyvtár részét bontották el és újraépítették, következő évben az épület másik szárnyát újították fel. Jelenleg egy korszerű, akadálymentesített, világos könyvtár, egy tágas kiállítóterem és egy vendéglátóipari egység működik a házban.

Nagyon sok helytörténeti kiadványa, tanulmánya is van a falunak, melyből megismerhetjük településünk múltját, hagyományait.

A településen működő horgász egyesület elsősorban a horgászok érdekérvényesítésével, a balatoni horgászat feltételeinek javításával foglalkozik. A Hunyadi Hagyományörző Huszár Betyár Egyesület a lovas hagyományokat ápolta, tagjai részt vettek a nemzeti ünnepek alkalmával rendezett ünnepségeken és a szüreti felvonuláson. Napjainkban már hivatalos formában nem létezik az egyesület.

A különböző csoportok és szervezetek számára a helyiségek és technikai eszközök ingyenes biztosításán túl, alkalmi anyagi támogatást is nyújt az önkormányzat.

A falu lakói azt vallják, hogy az a leghatékonyabb, ha a közösség építésébe fektetik az energiát, ezért a falu önkormányzata támogatja a civil kezdeményezéseket. Az a tapasztalatom, hogy ezek az alkalmak lehetőségeket adnak a társas összejövetelekre, kötetlen beszélgetésekre, szórakozásra, feltöltődésre, helyi identitástudatuk megerősítésére, tudásuk gyarapítására, hagyományörzésre és minden esetben összehozzák a faluközösséget. A rendezvények elsősorban a falu közösségét szolgálják, próbálják megőrizni a családi hangulatot.

A Paloznakon született fiatalok identitástudatának kialakítása is nagyon fontos. Az Alapítvány minden újszülött babának emléklapot és a nevével ellátott óntálat ajándékoz, a Babaligetben névtáblát ragasztanak fel egy nagy vöröskőre és fát ültetnek a szülők az „évezred csemetéi” parkban. Két évvel ezelőtt a bölcsőprogramot is elkezdtük, minden csecsemő két hónapra megkapja a falu közös bölcsőjét, hogy elmondhassák: „Egy bölcső ringatott minket!” A középiskolások részére minden évben tanulmányi és sport ösztöndíjat biztosít a Paloznak Jövőjéért Közalapítvány. Az Önkormányzat a Bursa Hungarica ösztöndíj keretében támogatja a felsőoktatásban résztvevőket. Sok középiskolás végzi az 50 órás közösségi szolgálatát Paloznakon. Vállalnak feladatokat a könyvtárban, illetve a rendezvények körüli teendőkben és a Tájház nyári nyitvatartásában, gondozásában segítenek.

A falu lakói az új betelepülőket és a nyaralótulajdonosokat is szeretettel fogadják. Szívesen együttműködnek és nyitottak az új ötletekre. Nagyon jó példája ennek a Civil Egyesület, a Borklub és a nyaralótulajdonosok alkotta Paloznaki Szőlőhegyi Egyesület jó kapcsolata, sok közös programja. A Falumegújítási díj elismerés 2007-ben többek között ezt a közösségi teljesítményt értékelte.

Az elmúlt 20-30 évben, az infrastruktúra fejlesztését kihasználva, a nagyon kedvező földrajzi helyzetet, az új betelepülők adta társadalmi és kulturális többletet integrálva és az önállóság adta lelkesedést olyan közösséget sikerült kialakítani, mely a továbbiakban is a jövő fejlődésének záloga lehet.

A község lakói még ismerik és tisztelik egymást Paloznakon. A rendezvények egy részén próbálunk minden korosztály számára tartalmas szórakozást nyújtani, bízunk benne, hogy a gyerekek felnőve viszonyozzák az idősebbektől feléjük irányuló elfogadást, tiszteletet és szeretetet, mert ezt látják kicsi koruk óta, ebbe nőnek bele. A közösségbe való beilleszkedés ennek köszönhetően szinte zökkenőmentes.

4. Paloznak jelene: a kultúra megjelenése a községben

Paloznakon kb. 35 – 40 rendezvény van évente. Ezeken felül van a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR) által finanszírozott négy könyvtári program. Mindig elkészül egy-egy kiállítás is a nagyrendezvények kísérőprogramjaként, vagy önállóan. Több helyszín ad helyet a koncerteknek, kiállításoknak, színházi előadásoknak, szabadtéri összejöveteleknek, megemlékezéseknek, sport és játékos vetélkedőknek, kézműves foglalkozásoknak. Paloznakon lehetőség és igény is van a különböző kikapcsolódást szolgáló eseményekre. Színes tárházát mutatja meg egy év alatt a sokféle program. A falu közössége érzi, hogy az alkotó társadalom részese. Emiatt a rendezvények hangulata barátságos, családias, a látogatót magával ragadja, aki visszatér, illetve elviszi magával az élményt.

4.1 Közösségi színterek, rendezvényhelyszínek, jelentős civil szervezetek

Községi Könyvtár

A könyvtárban DJP Pont és Teleház működik.

Paloznakon 2002 óta működik e-Magyarország pont a Teleházban. Mára Digitális Jólét Program pont lett, nyilvános wifi hálózattal, 2 számítógéppel, 2 lappal és 2 tablettel. DJP mentorként segítséget nyújt az elektronikus ügyintézéshez, netbankhoz, vagy online vásárláshoz. Személyre szabott egyéni tanfolyamon sajátíthatják el a számítógép használatát, megismerkedhetnek az internet nyújtotta lehetőségekkel, kapcsolatot tarthatnak távoli családtagjaikkal, ismerőseikkel. A Könyvtárban térítési díjért szkennelni, fénymásolni, dokumentumokat szerkeszteni, nyomtatni, spirálozni és laminálni tudnak a látogatók. További szolgáltatások az internet, számítógép-használat és a betérő vendégek helyi turisztikai információt is kapnak.

Az új Könyvtár igazi közösségi tér, ahol gyermek és felnőtt is egyaránt kikapcsolódhat. Szeretik a látogatók, gyerekek a szüleikkel, vagy dolgozók a laptopjaikkal.

Tájház

„A lakóház a XIX. század elején épült. Első írásos adat 1815-ből való, amikor a falusi elöljáróság a község adatait írja össze. Az összeírás "egy a partban lévő istálló"-ról tesz még említést, Diószegi Mózes háza volt, amelynek „... minden falai sövénybül állanak...”, 1888-ra azonban a korábbi, sövényfalú épületet átépítették. A szoba mestergerendájának felirata szerint 1888-ban készült, vagyis akkor újjátatott fel. A háromosztású lakóház szoba konyha

kamra beosztású, a szoba hosszában ívelt tornác húzódik. A jelenleg szabadkéményes épület korábban minden bizonnyal füstös konyhás volt erre utal a tornacról nyíló, ma is meglévő szobai ajtónyílás. Tartozott hozzá egy tető alá épített gazdasági rész is, ami valószínűleg istálló és pajta lehetett. Ezzel derékszögben áll egy kisméretű pince, amit a partfalba építettek bele. A lakóház mai formáját az 1995-96-ban elvégzett felújítás, illetve rekonstrukció során nyerte el. A házban kapott helyet a Tájház, aminek belső enteriőr kiállítása az XIX. század második felének paraszti világát mutatja be. A kiállítást "A polgárosodás határán" a Veszprém Megyei Múzeumi Igazgatóság segítségével Schleicher Vera muzeológus rendezte.”⁸

A néprajzi gyűjtemény az 1920-as évekből egy középparaszti család otthonának berendezéseit, használati tárgyait, munkaeszközeit mutatja be. Tárlatvezetést igény szerint biztosítunk.

A hagyományos borszentelés, falusi disznóvágás, Paloznaki Etalon bemutatása, Pálpataikai néptáncfalalkozó, Falunapok rendezvényeink a Tájház udvaron vannak. Az első kettő téli időszakban igazán jó idegenforgalmi vonzerő és a többi rendezvény is remek közösségformáló alkalom. Tájházunk a múlt őrzője, éppen ezért szeretnénk bekapcsolni a „jövő nemzedékének” életébe, hogy a hagyományokból építkezve egy új minőség jöjjön létre.

Római Katolikus Templom, Faluház

A faluban lévő római katolikus templom az egyházi szertartások mellett, a hangversenyek helyszínéül is szolgál. A Faluház nagyterme is számos kiállításnak, ünnepi műsornak, megemlékezésnek, koncertnek, filmvetítésnek, kézműves foglalkozásnak ad helyet.

Mint, a bevezetésben említettem iskola és óvoda nincs a településen, Csopakra, Alsóörsre, Balatonfüredre és Veszprémbe járnak a gyermekek oktatási intézményekbe.

Több civil szervezet nagyon sikeresen működik a községben. Ezek az alábbiak:

Paloznak Jövőjéért Közalapítvány

Paloznaki Civil Egyesület

Paloznaki Szőlőhegyi Egyesület

Paloznaki Horgász Egyesület

Paloznaki Ifjúsági Szervezet

Havi rendszerességgel szervez összejöveteleket a Borklub és a Mandulafa Társaság. Felnőttképzés most jelen pillanatban a DJP-s egyéni számítógépes képzés, a gerinctorna és a jógaoktatás, örömtánc mozgásprogramok, Rögtönzött színház.

⁸ <https://paloznak.hu/turizmus/latnivalokpaloznak/nevezetessegek>, (letöltés: 2022.04.08. 16:42)

Paloznak Jövőjéért Közalapítvány

Az önkormányzat 2000-ben hozta létre a közalapítványt a falu kulturális, természeti, és építészeti örökségének védelmére, a közösségi tevékenységek támogatására. Az alapítvány nyaranta kiállításokat szervez, hétfőnként a Tájház udvarán kézműves foglalkozásokat tart. Több köztéri alkotás valósult meg kezdeményezésére, mint a Hősök kútja, vagy a Viráglány szobor. Alapítványi támogatásból újult meg a játszótér és készültek el a Kálvária padjai. A legjobb tanulmányi eredményt elérő középiskolás diákokat és a magukat továbbképezni akaró fiatalokat ösztöndíjjal támogatja a kuratórium.

Paloznaki Civil Egyesület

A Paloznaki Civil Egyesület a községben működő öntevékeny csoportok összefogásával jött létre 2005 szeptemberében, ma már több mint száz fős tagsággal rendelkezik. Az egyesület támogatja azokat a kezdeményezéseket, amelyek az egész faluközösséget vagy speciális csoportok igényeit szolgálja. Hagyományos rendezvényeink: húsvéti „Barka-túra”, „Ürgeleső kerékpártúra”, falunapok, kiállítások, gyerekfoglalkoztató játszóház húsvét és advent időszakában, tömegsport, nyugdíjas, hímzőköri, és kórusfoglalkozások, kulturális műsorok, ismeretterjesztő előadások. Programjaik kialakításában mindenkit szeretettel várnak akár ötletgazdaként, akár a dologi megvalósítás segítőjeként. A Paloznaki Civil Egyesület tevékenysége során sokféle kulturális, közösségi program szervezésével járult hozzá a Paloznokon élő és a településünkhöz kötődő emberek életének a gazdagításához.

Paloznaki Szőlőhegyi Egyesület

A Paloznaki Szőlőhegyi Egyesület megalakítása 2007 nyarán a Pincesor, Nagyhegyi u. vízvezeték kiépítése kapcsán merült fel. Kezdeményezői létrehozták az egyesületet, ami egy a nyaralók és a paloznaki hegyen ingatlantulajdonnal rendelkezők érdekviselete. Hatékonyan lépnek fel a hegybéli infrastrukturális és egyéb fejlesztései, a környezetvédelem, tájszépítés stb. ügyében.

4.2 Paloznak értékei – Értéktár kiadvány

Értéktár

„A Hungarikum törvényben foglaltak szerint a települési önkormányzat települési értéktárat és települési értéktár bizottságot hozhat létre, amelynek feladatai közé tartozik a településen fellelhető nemzeti értékek azonosításának szervezése, a településen fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjtemény létrehozása, valamint azok megyei értéktárba

történő megküldése.”⁹ Paloznak Község Önkormányzata 2014. február 06-i ülésén döntött a Helyi Értéktár Bizottság létrehozásáról.

Paloznak Települési Értéktár (szemelvények)

Olyan paloznaki értékeket szeretnék bemutatni, amelyek a kulturális közösségi élethez, társas összefüggésekhez kapcsolódnak.

Paloznaki Kórus

A közös éneklést kedvelő társulat 2002 decemberében, a „szépkorúak” Mikulás napi ünnepélyén adott műsort először a paloznaki nyugdíjasoknak. A jól sikerült éneklés után döntöttek úgy, hogy maradjanak együtt, folytassák a közös munkát Szabó Lajos karnagy (†) irányításával. A kamarakórus, vegyeskar, tagjainak száma 25 fő. A sikeres bemutatkozás óta rendszeresen fellépnek a községi és környéki rendezvényeken. Hagyományos hangversenyeik a pünkösdi és az adventi ünnepkörhöz kapcsolódóan a római katolikus templomban vannak. Többször szerepeltek az erdélyi testvértelepülés (Korond-Pálpataka) kulturális rendezvényein. A kórus 2011-ben arany fokozatú, 2014-ben Gálakórus minősítést kapott. Repertoárjukból 3 CD jelent meg. Próbákat hetente tartanak. Tagjai többségben paloznakiak, de a környező településekről is járnak a kórusba énekelni. A kórus repertoárját a capella és zenekari kíséretes művek alkotják a reneszánsz kortól a kortárs művekig.¹⁰

Paloznaki betlehemi pásztorjáték

Paloznokon az 1950-es években a szegényebb sorból származó gyerekek házról házra járták a falut, a betlehemes játékaért pedig a ház népe pénzt, kolbászt, kalácsot, almát adott ajándékba. Később ez a szokás egyre ritkább lett, majd teljesen elmaradt. „A didergő hidegben térdig gubancolva törtük a havat karácsony délutánján és este kicsi Betlehemünkkel. Elferdült, vagy leesett angyszárnyainkat kékre, zöldre színeződött, fagyos kezeinkkel sírva – nevetve madzagoltuk hátunkra, de szeretettel vállaltuk, mert a lelkünk sugallta a szeretetet.” (Jutasi Sándorné) A néphagyományt a rendszerváltozás után felelevenítették a településen. A hittanos gyerekek 2000 óta adják elő a betlehemes játékot, ami eleinte az éjféli szentmise előtt a templomban volt látható. 2007 óta szabadtéri betlehemet állítanak fel a templomdomb alján, azóta minden évben december 24-én délután itt tekinthetik meg a falu lakói a 3-14 éves korú gyermekek dramatikus játékát. A pásztorjátékot a helyi hitoktatók tanítják be. A játék középpontjában a Dunántúlra jellemző betlehemi pásztorok párbeszédese, énekes tréfás játéka

⁹ <http://www.hungarikum.hu/hu/telepulessi-es-tajegysegi-ertektar-bizottsagok>
(letöltés: 2021.04.03. 22:17)

¹⁰ Mihalcsik Márta – Czeglédy Ákos (összall.): Paloznak Értékei. Paloznak Község Önkormányzata, Paloznak, 2021. 41.p.

áll. Szerepelnek még az örömhírt hozó angyalok, a három király és természetesen a Szent Család. A díszletet és a jelmezt a gyermekek és szüleik maguk készítik, erre az alkalomra. A gyerekek eljátsszák a Jézus születéséről szóló történetet, amely karácsonyi énekekkel, versekkel egészül ki, majd átadják jókívánságaikat.¹¹

Paloznaki Hímzőkör

A „Paloznaki Hímzőkör” 1993-ban 14 alapító taggal alakult és azóta is folyamatosan működik. A csoport szakmai vezetője: Szuper Miklósné gránátalma díjas népi iparművész. Az öltéstechnikák elsajátításával igényeiknek megfelelően zsebkendőket, alátéteket, futókat, asztalterítőket, párnákat, és néhány viseleti darabot (blúz, kötény) készítettek. Folyamatos gyűjtőmunka eredményeként helyi, illetve más tájegységek hímzéskultúrájával ismerkedtek meg (Balaton-felvidéki, tardi, erdélyi szász, cserépfalui, mezősegi stb.). Kézimunkáik zsűrizésre kerülnek. Fontosnak tartották a helyi hímzéskultúra felkutatását és közkincsé bocsátását. 20 éves működésük alkalmából jelent meg a „Paloznak népművészete 1993-2013” című könyv műhelyrajzokkal.¹²

Paloznaki Képiró Műhely

Boda Balázs és Oláh Kati festők műterem-galériája, ami egyben az otthonuk is. A művészpár 2007 őszén visszaköltözött Paloznákra. Vásznaikon a Pannon táj és a Balaton szépségeit örökítik meg. Hagyományos módon festenek, a látásmódjukból eredő derű és harmónia békés, nyugalmas képeket teremt szőlősdombokról, présházakról, erdei utakról, virágos mezőkről, vagy tóparti nádasokban megbúvó ladikokról. Ennek a folyamatnak régebbi és új lenyomatai láthatók otthonuk falain és kiállításain. Nyitott Műhely otthonukkal különleges lehetőséget kínálnak azon érdeklődők számára, akik szívesen bepillantának az alkotás folyamatába.¹³

Szüreti felvonulás

A paloznaki szüretoktatók régen október elején kezdődtek. A szüretet megelőzően szervezték a faluban a szüreti felvonulást. Az ünnep előtt már szinte minden család készült az eseményre. A szépen feldíszített lovas hintón foglalt helyet a bíró és bíróné, akiket a házasodni készülő fiatalok közül választottak, valamint a kisbíró. A hintó után sorakoztak a szalagokkal, szőlőfürtökkel, koszorúkkal feldíszített lovas kocsik. Ezeken foglal helyet a falu apraja-nagyja népviseletbe vagy jelmezben. Minden kocsin volt egy hegedűs, vagy tangóharmonikás. A kocsikat kerékpárral követték a feketébe öltözött „ördögök”. Kerékpárjuk küllőit színes papírral

¹¹ Uo. 35.p.

¹² Uo. 37.p.

¹³ Uo. 40.p

díszítették, kezükben fűzfavesszőből font korbácsot suhogtattak, ijesztgetve a bámuló tömeget. Ez a menet végigjárta a szomszédos falvakat, azok főterén a kisbíró elmondta beszédét, invitálta a népeket Paloznakra, az esti szüreti bálba. A kocsikon lévő segítők borral, musttal, pogácsával kínálták az érdeklődőket, kóstolót is adtak a falvak báméskodóinak. A menet Paloznakra visszaérve feloszlott és kezdetét vette a szüreti bál. A szüreti felvonulás hagyományát a rendszerváltás után újra felelevenítették Paloznokon. Napjainkban az önkormányzat szervezésében, a „Paloznaki Falunapok” rendezvénysorozat keretei között, szeptember utolsó szombatján tartjuk a helyi lakosság és a településre látogató turisták részvételével.

„Adatik tudtára kicsinek és nagynak Bor folyik a csapból, ihatja, ki bírja.
Eljött az ideje a falunapoknak. Részegségért ki-ki csak magát okolja.
Itt mulat a falu apraja és nagyja Kisbíró mostan a híreket dobolja,
Búját és bánatát mindje otthon hagyja Hogyan és mi történt, versbe szedve mondja.”¹⁴

3. kép Szüreti felvonulás
Forrás: saját készítés

Adventi gyertyagyújtás

Új, hagyományteremtő szokás a közös gyertyagyújtás a városok főterein (vagy egyéb alkalmas köztéren) adventi vasárnap estéken. Ezek többnyire ökumenikus rendezvények, minden alkalommal más felekezet vezeti, jól kifejezve azt, hogy az adventi időszak a közösség felé vezet bennünket. Paloznokon az Ady u. és a Fő u. kereszteződésében álló kis park ad színhelyet ennek az eseménynek. A szabadtéren elhelyezett kb. 1 m átmérőjű adventi koszorút az önkormányzat dolgozói készítik el, és díszítik fel az adventet megelőző héten. Az első gyertyagyújtás 2016. november 27-én volt Paloznokon. A gyertyagyújtásokat egy-egy civil szervezet vállalja fel, rövid műsort adnak, majd a vendégeket forralt borral, teával és finom házi aprósüteménnyel kínálják meg. Eközben a rég nem látott ismerősök köszönhetik egymást, és

¹⁴ Uo. 48.p.

mindenki-mindenkivel pár szóban elbeszélget. Hagyománnyá vált, hogy a negyedik gyertya meggyújtására az önkormányzati dolgozók és az önkormányzati képviselők által előadott betlehemes műsort követően kerül sor.¹⁵

4.3 Egy naptári év eseményei, alkalmai, rendezvényei

2021-ben a vírushelyzetre való tekintettel Paloznakon is májusban kezdődtek a rendezvények. Az elmúlt évben 44 esemény volt Paloznakon, ami a 35 hétre elosztva nagyon magas szám. Ebből 12 program a könyvtár szervezésében történt, irodalmi délutánok, színházi előadás, faluséta, klubfoglalkozások, kézműves délutánok az adventhez kapcsolódva és képzőművészeti alkotótábor.¹⁶ Ezeket a könyvtári alkalmakat összesen 305-en látogatták meg.

	14 év alatt	14 év felett	összesen	alkalom
KSZR rendezvény	35	139	174	5
Saját rendezvény	64	67	131	7
Összesen	99	206	305	12

2. táblázat

Könyvtári rendezvények látogatóinak száma

Forrás: könyvtári munkanapló, saját készítés

A borversennyel indult el az év május 28-án. Az eredményhirdetés és halászlé vacsora jó alkalmat kínált a beszélgetésre is a régóta nem látott kedves ismerősök között.

Három kiállításmegnyitó és egy tárlatvezetés volt a Veszprémi Művész Céh segítségével. Június 4-én felavattunk egy Trianon Emléktáblát a Templom dombon Trokán Péter közreműködésével. Felköszöntöttük Haumann Pétert 80. születésnapja alkalmából, készítettem vele egy riportot is. Beszélgettünk az elmúlt évtizedekről, színházról, otthonról, családról és a jövőről.

Volt nyárnyitó és nyárzáró programunk. Családi hétvégére invitáltuk augusztus elején az érdeklődőket, koncert volt péntek este a Venyige Portán, szombaton jótékonyági futás 130

¹⁵ Uo. 28.p.

¹⁶ Öt program a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR) keretében valósult meg.

résztvevővel a Leukémiás Gyermekekért Alapítvány jóvoltából, vasárnap pedig a kézműves foglalkozás mellett gyermekszínházi előadást is láthatott a közönség. A hagyományos rendezvényeinket – Paloznaki Etalon (borbemutató), Pálpataki néptáncbemutató, nyári kézműves foglalkozások, ünnepi megemlékezések, Paloznaki Falunapok, Mikulás a gyerekeknek, gyertyagyújtások, Kocsmapótló - is megtarthatuk az év további részében. A Szépkorúak Mikulásünnepsége ugyan elmaradt a vírushelyzet miatt, de az ajándécsomagokat összeállítottuk és házhoz vittük. Gyermekmikulást a Tájház udvaron tartottunk zenés műsorral. A Falunapoknak a három nap alatt napi 600-700 látogatója volt. Nagyon sok pozitív visszajelzést kaptunk, a programok színesek, változatosak voltak.

Az Értéktár Ünnepe része volt az újborszentelés, amit november 11-13 között rendeztünk meg. Megjelent a Paloznak értékei című kiadvány, nagy örömünkre kiállítást is rendeztünk. Elmondhatom, hogy nagyon látványos lett a 35 értéket felsorakoztató tárlat. Csütörtökön a Szent József Ház felszentelésével kezdődött a programsorozat, másnap kiállításmegnyitó és filmvetítések fogadták az érdeklődőket. Szombaton előadások, ünnepélyes borszentelés, borbemutató és kóstoló következett, gyerekprogramok, néptánc előadás és koncert zárta a novemberi ünnepet.¹⁷

Több esetben segítettünk nem önkormányzati szervezésben is, pl. PaCi kirándulás, Mandulafa Társaság előadásaihoz eszközökkel, PiSZE alkalmak szervezésében, „72 óra” önkéntes program. A fiataloknak a Teleház Könyvtárban rendszeresen nyújtunk szórakozási, sportolási (pingpong) lehetőséget. A 18 év alattiak ingyen használhatják a műfüves sportpályát. Sajnos maradtak el események, a Pohárköszöntő (amit képes beszámolóval helyettesítettünk és megtekinthető a Youtube-on: <https://www.youtube.com/watch?v=SQDI9K0QpzI>), disznótor és a húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódó kézműves játszóház.

¹⁷ Paloznak Község 2021. évi rendezvényei időrendi sorrendben. 1. számú melléklet

5. A kutatás módszerei, mintája, hipotézisei

Jelen tanulmány Paloznak hatvan év feletti korosztályának kultúrafogyasztási szokásait, kultúrához való viszonyát, kulturális érdeklődését, fogyasztói magatartását mutatja be. Minden generációnak más szempontrendszere van. Egyértelmű, hogy más a neveltetésük, az időbeosztásuk, a hagyományokhoz, kultúrához való viszonyuk.

A téma alaposabb megvizsgálása érdekében a kérdőívezés és az interjú technikáját választottam.¹⁸ Előbbivel viszonylag nagy elemszámú mintán, gyorsan számosítható eredményekhez, statisztikákhoz juthatok, míg utóbbi révén néhány kiválasztott személy egyes kérdésekkel kapcsolatos bővebb, mélyrehatóbb álláspontját ismerhetem meg.

5.1 Kérdőíves felmérés

65 válaszadó töltötte ki a kérdőívet és mindegyik válasz értékelhető volt. A korosztályból adódóan volt, aki online töltötte ki, de sokakat személyesen kellett felkeresni. A kutatás kvantitatív jellegű. Kapott életkori adatok alapján készült a felmérés, illetve személyes találkozás alkalmával. Telefonon mindenkivel történt egyeztetés, így egyéni felkérésre töltötték ki a kérdőívet, mindenki kivétel nélkül. Elmondhatom, nagyon segítőkészek voltak, kedvesen támogatta a munkámat. Akikkel személyesen találkoztam, jobban megnyíltak, történeteket is meséltek. Beengedtek az otthonukba és teljes bizalommal nyilvánultak meg felém. 12 napig tartott begyűjteni a kérdőíveket a munkám mellett 2021 márciusában.

16 kérdést tettem fel: 3 szociodemográfiai (nem, végzettség, utolsó állásban betöltött pozíció), 2 kifejtős, 6 feleletválasztós, 4 jelölőnégyzetes, ahol több választ is lehetett adni, és 1, ami 16 mondatot tartalmazott és egyenként lineáris skálán lehetett visszajelezni. A kutatás reprezentatív, a település 60 év feletti korosztályának 38%-a válaszolt. A minta főbb jellemzői az alábbiak voltak: a férfiak-nők aránya 46,2% – 53,8%. Végzettséget tekintve 66,2% diplomás, 23% érettségivel rendelkező, 9,2% szakmunkásvizsgát tett és egy válaszadó van, aki a 8 általánost végezte el. Vezető pozícióban 58,4%, beosztott munkakörben 41,6% dolgozott, illetve dolgozik még.

¹⁸ Pavluska Valéria – Jakopánecz Eszter – Törőcsik Mária: Kultúra. A magyar lakosság kultúrával kapcsolatos beállítódása és követett magatartása generációs szemléletű vizsgálattal. Kézirat., Pécs, 2018., 10.p., 18-119.p. letöltés: 2022.04.08. 22:13

5.2 Interjú

Négy interjút készítettem, így alaposabban megismertem a válaszadók viszonyulását, véleményét a témát illetően. A beszélgetés alatt felvázolták a gyermekkorukat, családi hátterüket, az egyetemista éveiket, aktív dolgozó mindennapjaikat és a jelenlegi, nyugdíjas szokásaikat a kultúrafogyasztás területén. A választásom négy olyan személyre esett a faluközösségből, akiket mindenki ismer, ikonikus szereplői a település kulturális életének.¹⁹

4. kép Prazsák Józsefné
Forrás: családi archívum

5. kép Bartl Géza
Forrás: családi archívum

6. kép Boda Balázs
Forrás: családi archívum

7. kép Dr. Zemplén Béla
Forrás: saját készítés

5.3 Hipotéziseim

Munkám során ezzel a korosztállyal találkozom a legtöbbet. Nagyon érdeklődőek, némelyikük könyvtárlátogató. Rendszeresen járnak a település összejöveteleire, szeretnek beszélgetni, eszmét cserélni, és az életkornak köszönhetően az én tapasztalataim alapján a bölcsességük, odafigyelésük, türelmük mérhetetlenül nagy. Szerettem volna először velük elkészíteni ezt a felmérést, hogy a későbbiekben legyen egy objektív összehasonlítási alapom a munkám során.

A mi életünk is akkor lesz értékes, ha mi a saját gyermekeinknek értékesebb világot, példát tudunk átadni. Mindennapi életünkhöz, munkánkhoz az előttünk járók mintáiból meríthetünk hitet, erőt, bátorságot. Sokat segítenek nekünk tapasztalataik átadásával, véleményük,

¹⁹ Interjúalanyok: Prazsák Józsefné, Bartl Géza, Boda Balázs, Dr. Zemplén Béla

bölcsességük megosztásával, hagyományaik ápolásával. Szébbé és reménytelibbé teszik életünket.

A kutatást megelőzően a szakirodalmi megállapítások és a saját tapasztalataim alapján az alábbi előfeltevéseket fogalmaztam meg:

- Nagyon fontos ennek a korosztálynak a lakóközösség, a falusi életforma, és a hagyományörzés.
- Az egyén életmódja, igényei, anyagi lehetőségei és egyéb életkörülményei – egészség, elfoglaltság – nagyon meghatározzák a szabadidő eltöltésének módját.
- Paloznak kulturális kínálata bőséges és mindenki megtalálja a magának megfelelő programot, közösségi eseményt.
- A kultúrafogyasztás tekintetében, aki gyakrabban eljár az összejövetelekre, elégedettebb a paloznaki élet mindennapjaival.

8. kép Pohárköszöntő

Forrás: saját készítés

9. kép Mandulavirágzás

Forrás: saját készítés

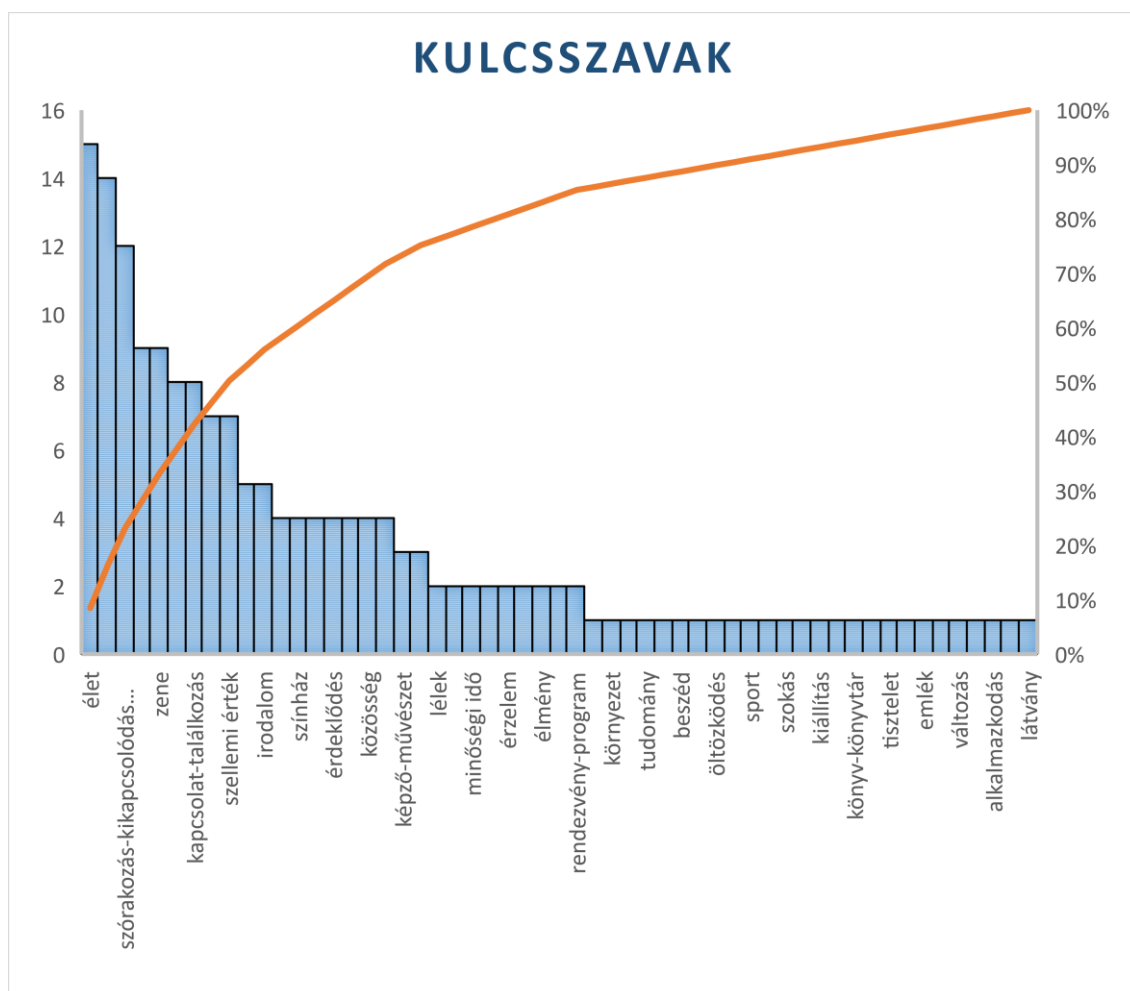
10. kép Mandulafa Társaság, Filmklub

Forrás: saját készítés

6. Kérdőíves kutatás, elemzés

Kulcsszavakat kerestem a 4. kérdés válaszaiból. Kultúra szó mit jelent az Ön számára?

A diagramon nem teljesen látható, 55 kifejezéssel azonosították a kultúrát a megkérdezettek.²⁰

A Pareto-diagram az adatok eloszlását csökkenő gyakorisági sorrendben ábrázolja, és a kumulatív vonallal a másodlagos tengelyen mutatja az egészhez viszonyított százalékarányokat.

1. diagram Kulcsszavak

²⁰ A teljes diagram a Mellékletekben található.

Felállítottam egy sorrendet, hogy lássam, többségében mire asszociálnak az emberek, amikor meghallják a kultúra szót. A szavak után azt a számot látjuk, amit a 65 kérdőívből kiolvastam.

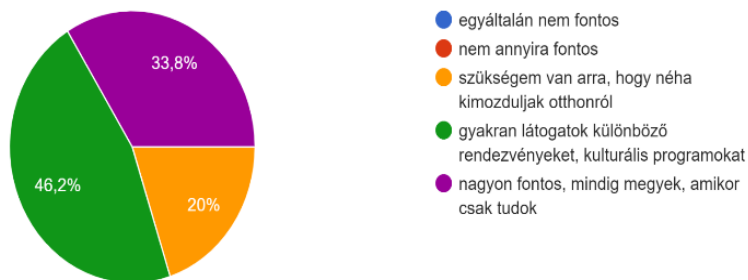
élet	15
hagyomány – örökség	14
szórakozás – kikapcsolódás – felüdülés	12
zene, magatartásforma – viselkedés	9
tudás – széleslátókörűség	8
kapcsolat – találkozás, társadalmi együttélés, szellemi érték	7
műveltség, irodalom	5
szépség, közösség, színház, művészet, érdeklődés, fejlődés, olvasás	4
képzőművészet, mozi	3
lélek, tánc, identitás, érzelem, minőségi idő, utazás, élmény, rendezvény – program, öröm,	2
sport, kiállítás, vallás, intelligencia, környezet, összetartozás, erkölcs, értelem, tudomány, beszéd, részvétel, öltözködés, beszélgetés – eszmecsere – vélemény, szokás, könyv – könyvtár, TV – internet, tisztelő, étkezés, rádió, emlék, életminőség, változás, továbblépés, alkalmazkodás, iránymutatás, látvány	1

3. táblázat

Kulcsszavak sorrendje említési gyakoriság alapján

5. Mennyire fontos Önnek a kulturális programok látogatása?

65 válasz

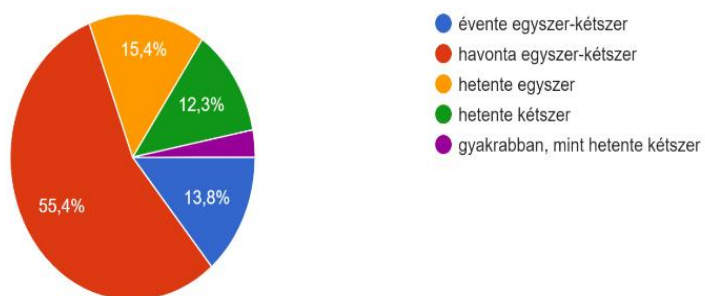

2. diagram

Kulturális programok fontossága

8. Milyen gyakorisággal van jelen az életében egy-egy kulturális esemény?

65 válasz

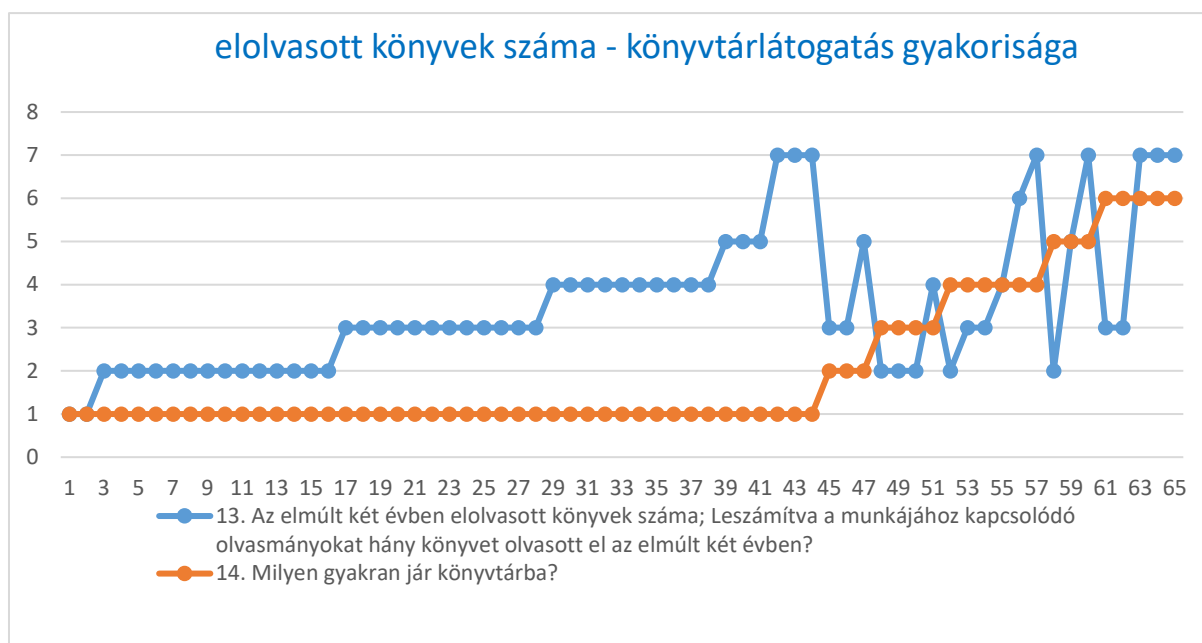

3. diagram

Kulturális esemény gyakorisága

Ebből a két válaszból látszik, hogy fontos a válaszadóknak a kulturális eseményeken való részvétel, szeretnek kikapcsolódni. 96,9% minimum havonta egyszer látogat rendezvényt, de inkább többször.

A következő két kérdés elemzésénél azt kerestem van-e összefüggés a könyvtárlátogatás és az elolvasott könyvek száma között. A diagramon látható, hogy nem igazán. 2 esetben látható, hogy nem jár könyvtárban és nem is olvasott egy könyvet sem a válaszadó. 44-en nem könyvtártagok, viszont átlagosan 10 könyvet elolvasnak két év alatt, illetve van, aki 30-nál is többet. Érdekesnek mondható az a reláció, ha valaki havonta kétszer jár könyvtárba, ami két évente 48 alkalom, de csak maximum 5 vagy 10 könyvet olvas el ez idő alatt. Ez amiatt lehet, mert vannak olyan olvasók, akik helyben használják a könyveket, vagy az internetelérhetőség miatt járnak.

4. diagram

Elolvasott könyvek száma – könyvtárlátogatás gyakorisága

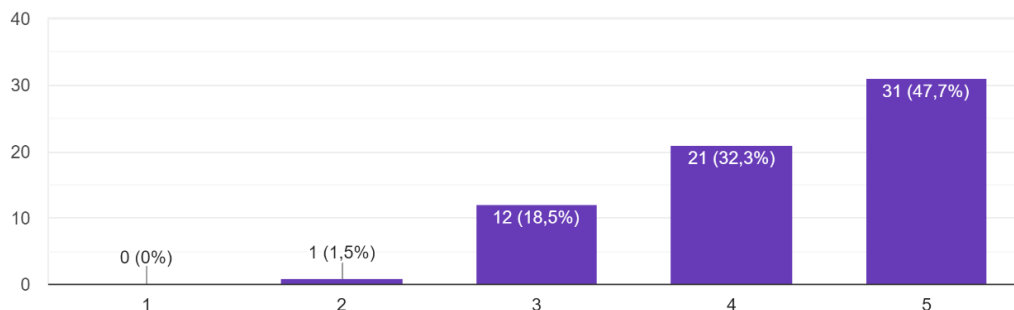
13. kérdés 1 - egyet sem 2 - 1-5 között 3 - 6-10 között 4 - 11-15 között 5 - 16-20 között 6 - 25-30 között 7 - 30 felett	14. kérdés 1 - nem járok 2 - évente egyszer 3 - évente kétszer-háromszor 4 - félévente háromszor-ötször 5 - havonta 6 - havonta kétszer
---	---

4. táblázat

Elolvasott könyvek száma – könyvtárlátogatás

6. Kultúrával kapcsolatos beállítottság, attitűdkérdések; Mennyire ért egyet az alábbi állításokkal?
Egy kulturális program akkor jó, ha elgondolkodtat.

65 válasz

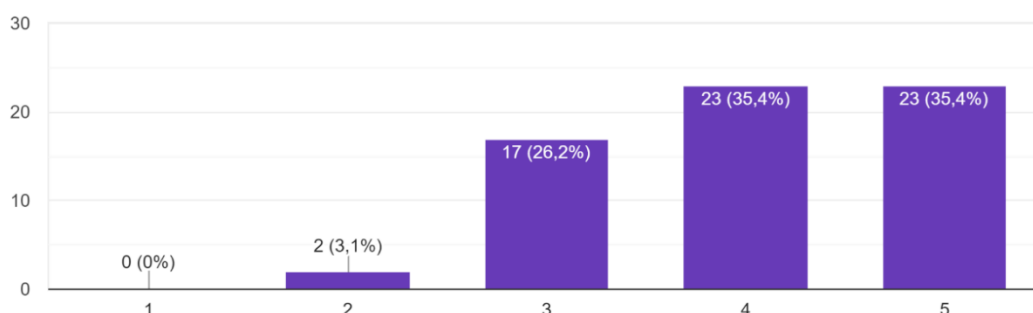

5. diagram

Elgondolkodtató kulturális program

Egy kulturális program akkor jó, ha könnyed, szórakoztat, kikapcsol.

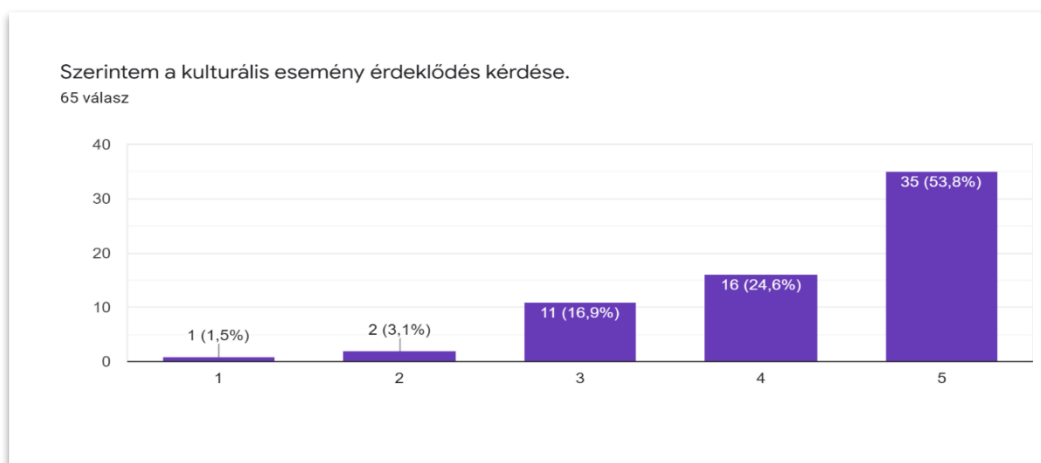
65 válasz

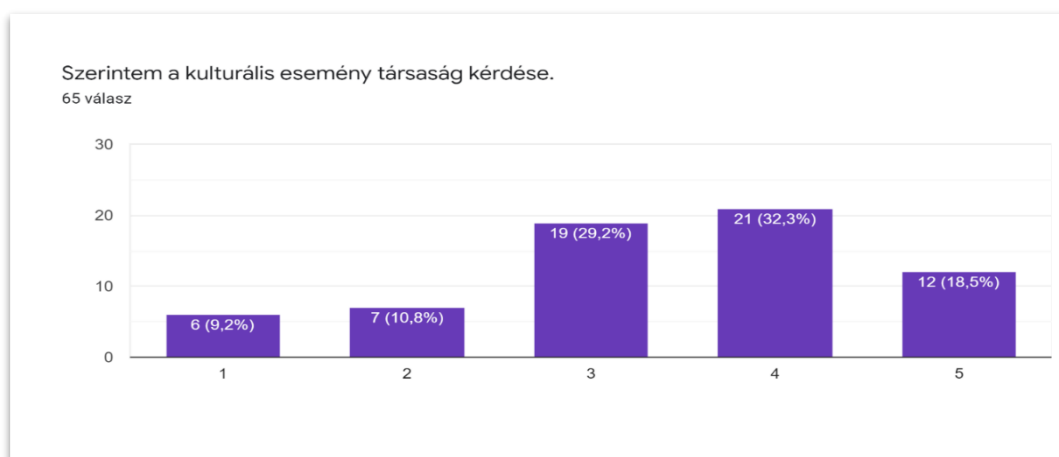
6. diagram

Könnyed, szórakoztató kulturális program

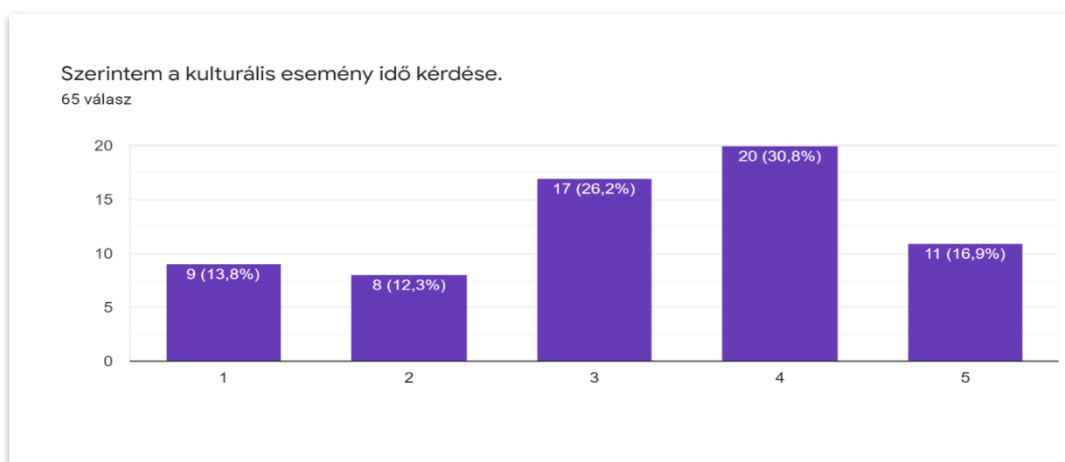
A 6. kérdésen belül több kérdéscsoportot tettem fel. Az első kettő arra vonatkozott, hogy mennyire legyen elgondolkodtató a program, vagy inkább szórakoztató, vidám alkalom legyen. Körülbelül fele-fele arányban választottak a lineáris skálán, kiegyenlített lett az eredmény. Van, aki inkább témafelvetéseket szeretne, utána beszélgetni, mások a felhőtlen szórakozást választanák kikapcsolódásul.

7. diagram
Érdeklődés kérdés

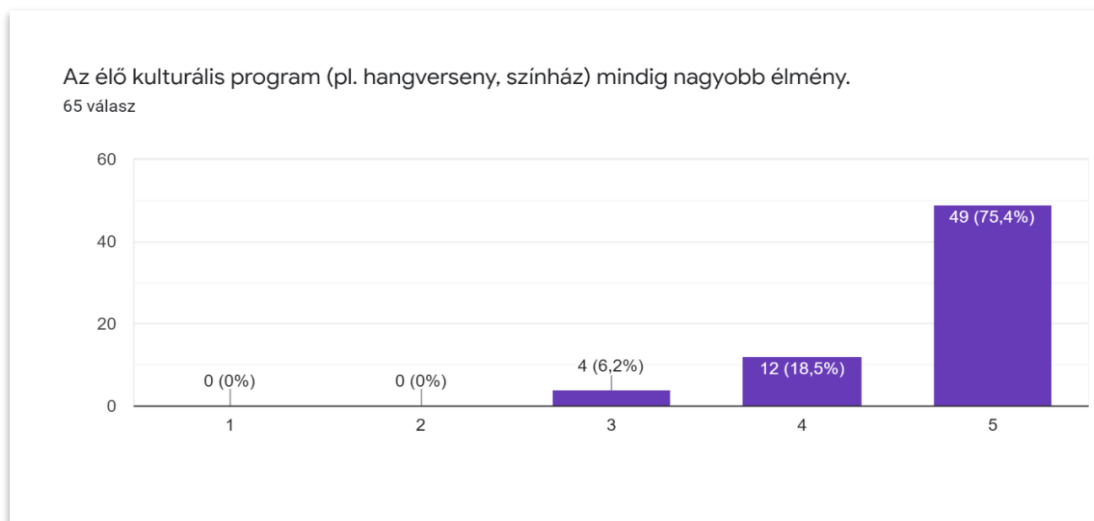

8. diagram
Társaság kérdés

9. diagram
Idő kérdés

Ebben a kérdéskörben az első válasznál kiderült, hogy a program iránti érdeklődés mindenképpen fontos. A másik két kérdésnél azt látjuk, hogy 50-80%-uk szívesebben megy társasággal a programra, és 73% gondolja úgy, hogy nem feltétlenül van annyi ideje a többi elfoglaltsága mellett, hogy az ne legyen fontos tényező.

10. diagram

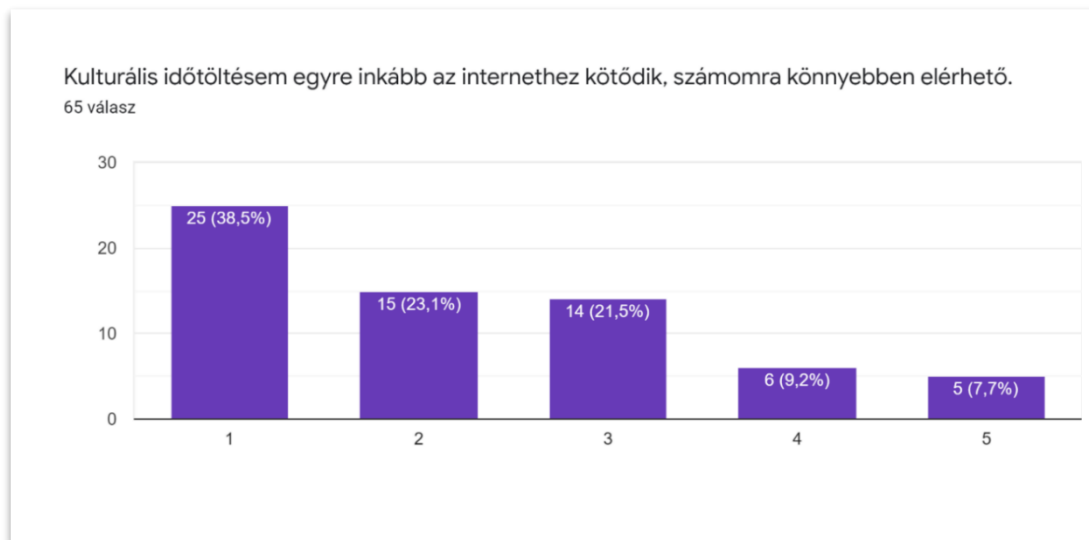
Élő kulturális program

Ez a kérdés teljesen egyértelmű a válaszok alapján, mindig nagyobb élmény, ha élőben láthatnak, hallhatnak valamilyen előadást az érdeklődők. Paloznakon sok alkalom van, de mindig van közönsége is, bármilyen stílust képvisel.

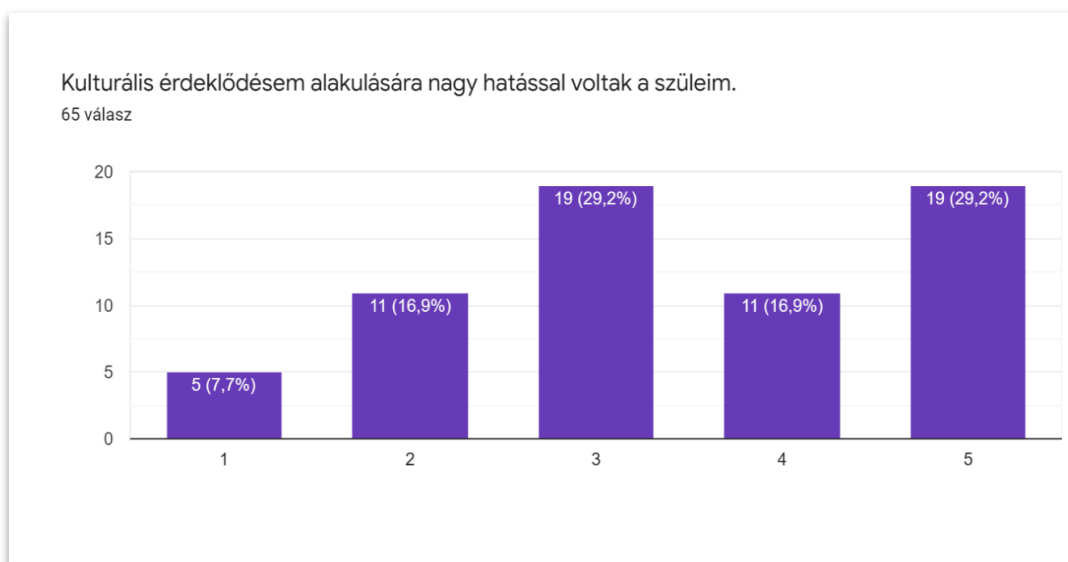
11. kép Templomi koncert

Forrás: saját készítés

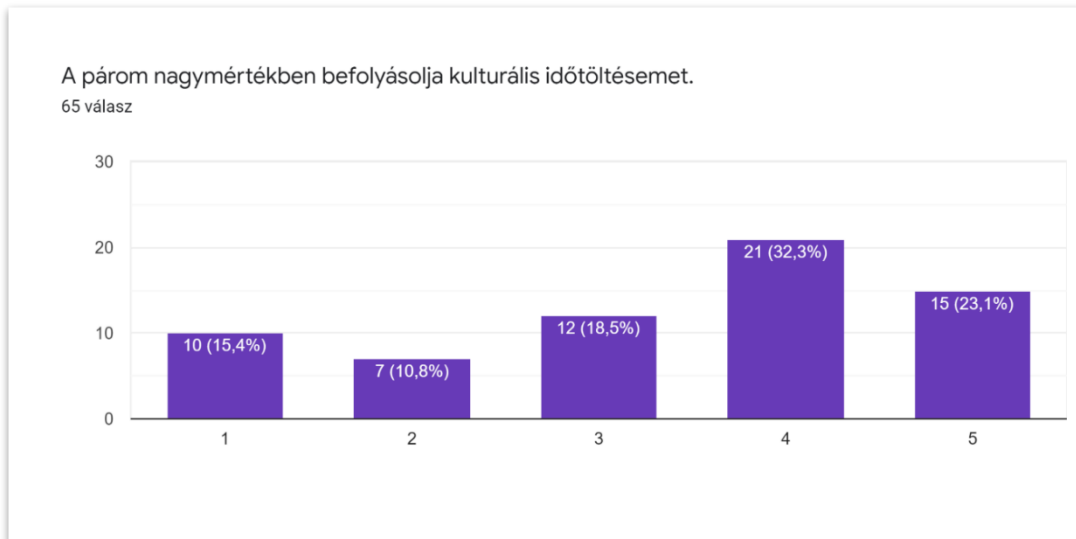

11. diagram
Kulturális program interneten

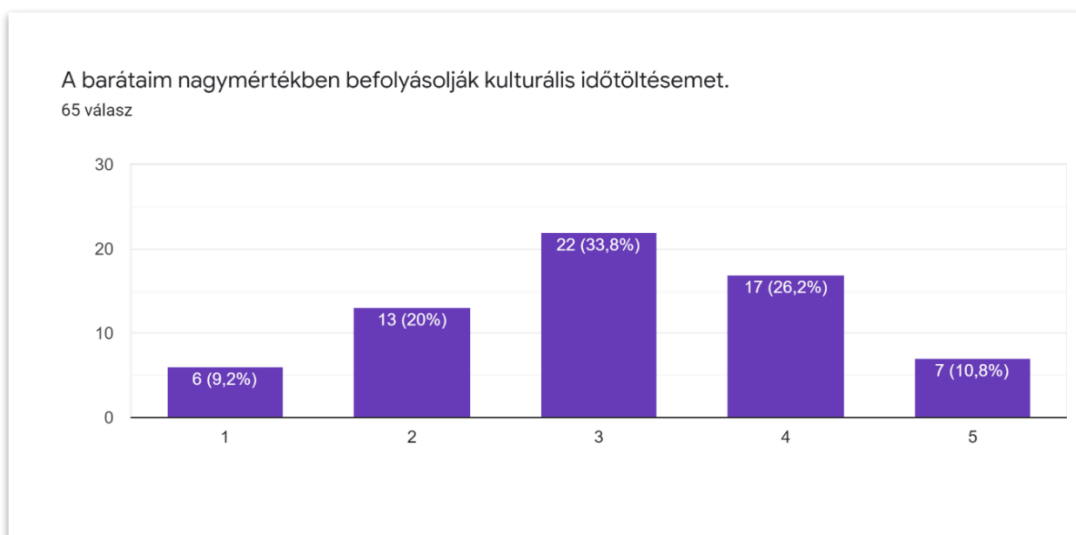
Az internethez kötődő szabadidő eltöltése felértékelődött a pandémia idején. Mégis elmondhatom, hogy a válaszok alapján teljesen látszik, hogy ugyan vannak, akik idősebb koruk ellenére beletanultak az online színházba, koncertközvetítésbe, azért 61,6%-uk a válaszadóknak nem keres a világhálón, ha el is mehet és élőben élvezheti a kulturális programokat.

12. diagram
Befolyásoló tényező – szülői

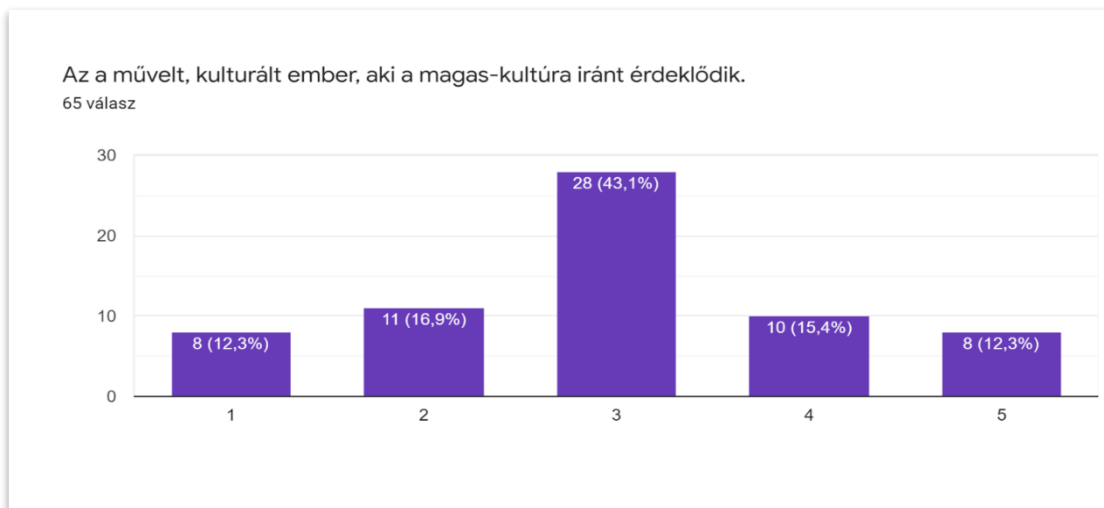

13. diagram
Befolyásoló tényező – társ

14. diagram
Befolyásoló tényező – barátok

A családi környezet nem egyértelműen járul hozzá a kulturális időtöltéshez, de a szülői háttér, indíttatás, és a társ is lényeges tényező. A barátoknál láthatunk egy Gauss görbét, ami az ún. normális eloszlást mutatja, kicsit ugyan eltolódott abba az irányba, hogy a barátok jobban befolyásolják a kulturális időtöltést, mint nem.

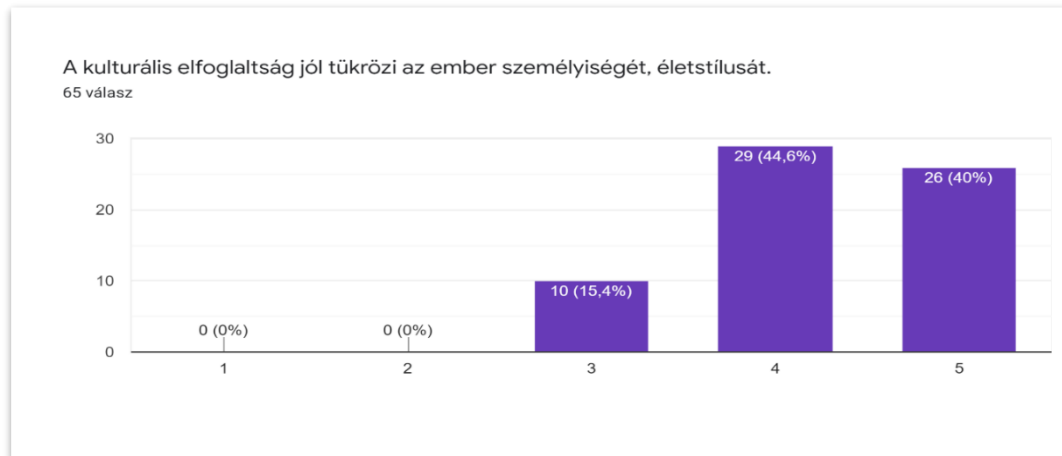

15. diagram
Magas-kultúra

Majdnem 100 %-os Gauss görbe, és megmutatja, hogy a megítélés szerint nem feltétlen a magas-kultúra kedvelői a kulturált emberek. A társadalomtudósok magaskultúra alatt a kultúrának azt a rétegét értik, amit köznapi értelemben a kulturális "elit" fogyaszt. A termékei a magaskultúrának egyértelműen nem a többséghez, nem a közhöz szólnak. A komolyzene, a színházba járás, inkább a művészfilmek, jazz, festészet és a szobrászat nagy része tartozik ide.

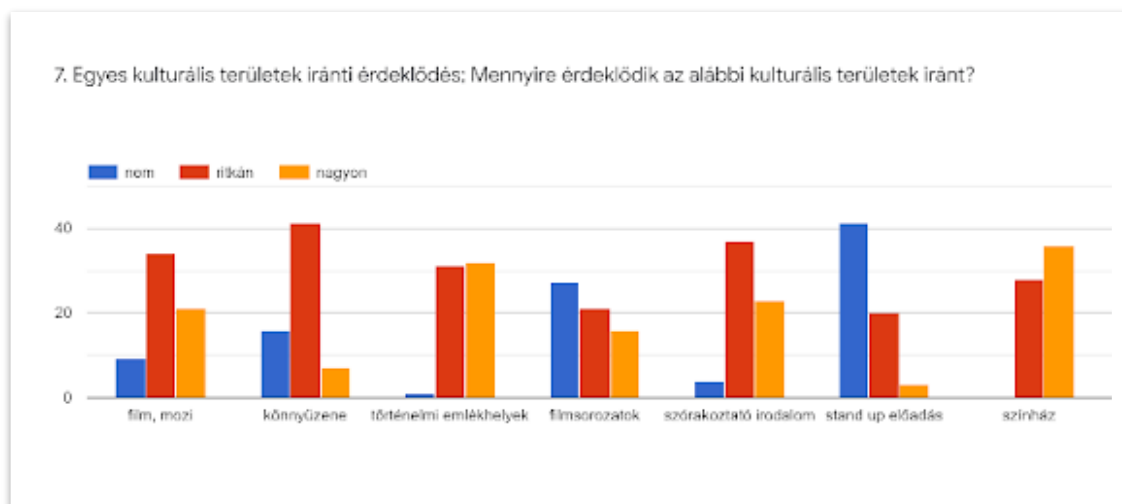

12. kép Kiállításmegnyitó
Forrás: saját készítés

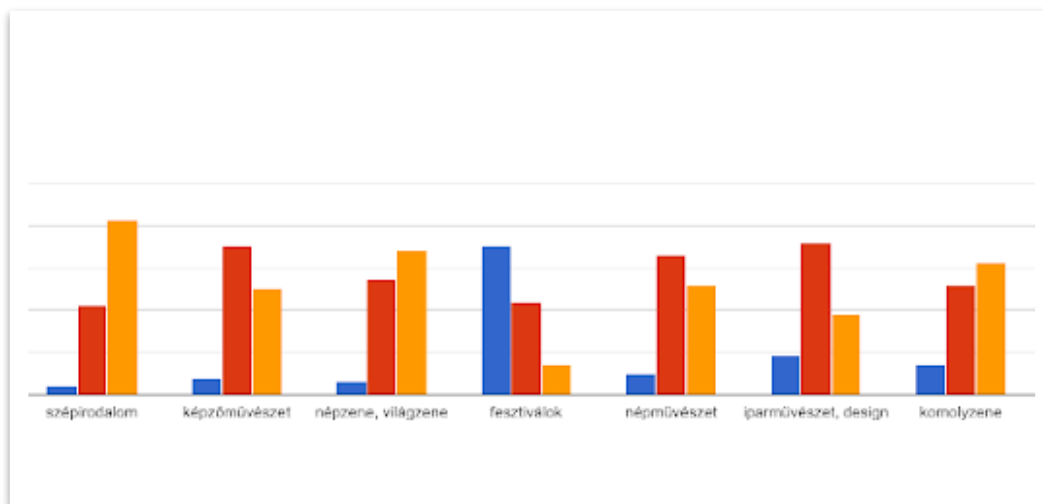

16. diagram
Személyiség, életstílus

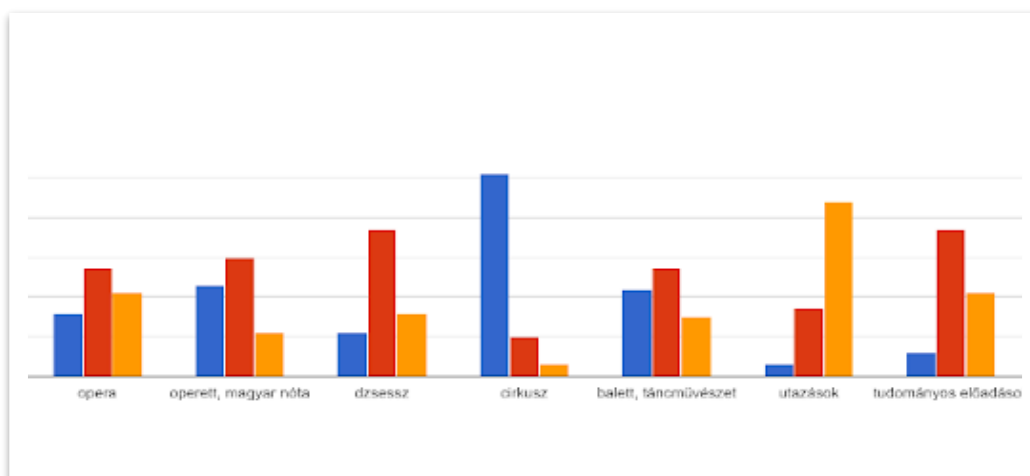
A húsz évvel ezelőtti kultúrafogyasztók nem azonosak a jelen kultúrafogyasztóival. Megjelentek új szórakozási lehetőségek, amik háttérbe szorítják a hagyományos kulturális formákat. Jelentős változások következtek be a gyakorlatban, széles skálán lehet válogatni, kit milyen program érdekel. A személyiséget mindenképpen formálja a hallott, látott kulturális termékek összesége. A közönség megválasztása, motivációnk, a kulturális szolgáltatások pedig a stílusbeli különbségeket is jól mutatják. A válaszadók 84,6%-a is teljes mértékben így látja.

17. diagram
Kulturális területek 1.

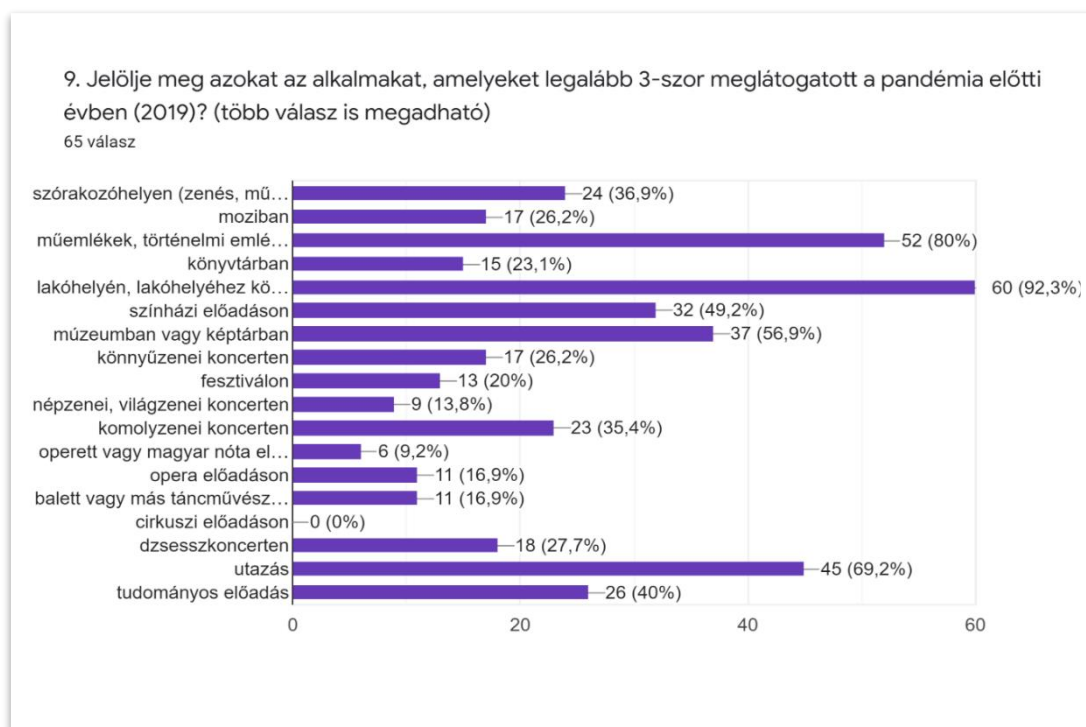

18. diagram
Kulturális területek 2.

19. diagram
Kulturális területek 3.

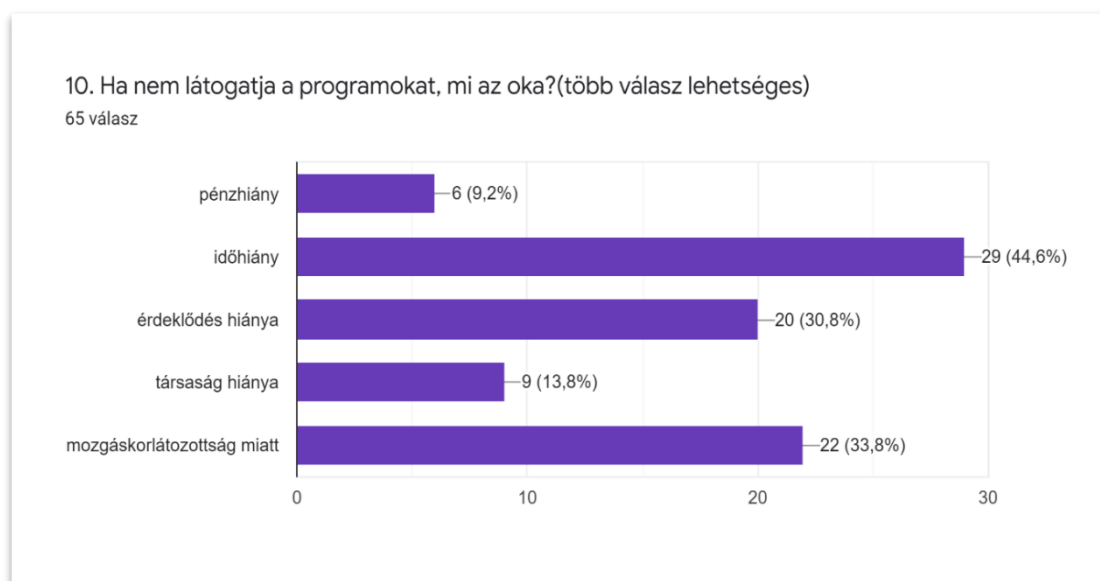
A 7. kérdésben a különböző kulturális területek iránti érdeklődést vizsgáltam. Nagyon szeretik a történelmi helyek, műemlékek látogatását, az utazásokat, ami ezzel összefügg. Következő területek a színház, szépirodalom, komolyzene, világzene – népzene, népművészet, képzőművészet, amik kiemelkedtek még. Ebben a kérdésben is kiderül, hogy mik a kedvenc események és a továbbiakban ez még jobban beigazolódni látszik majd. A cirkusz, stand up előadások, fesztiválok, filmsorozatok nem tartoznak a sűrűn látogatott programok közé.

20. diagram

3-nál többször meglátogatott alkalmak

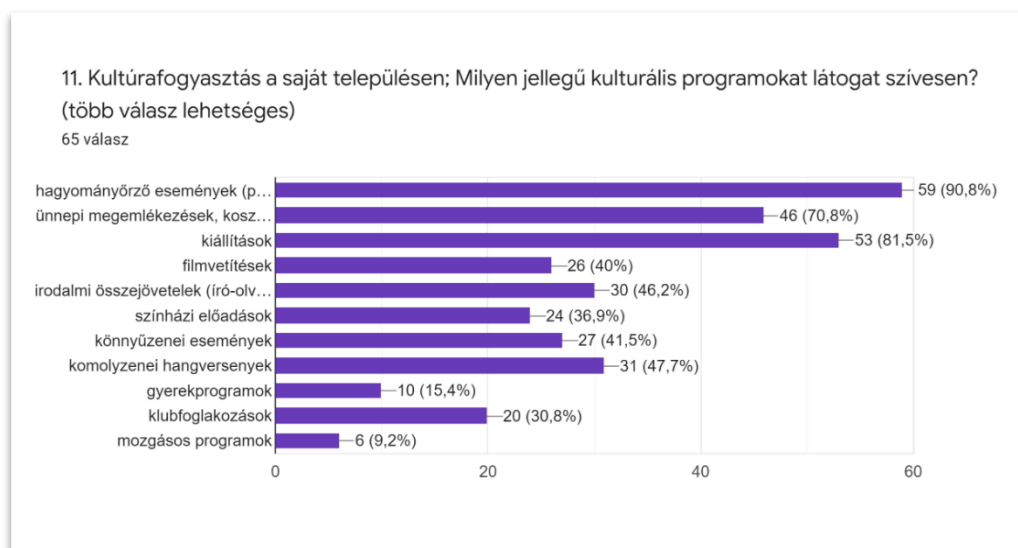
Kiemelkedik a lakóköznyezetében meglátogatott események, a műemlékek, történelmi emlékhelyek látogatása, illetve az utazás, igazolva a korábbi kérdéseket is. Kedvelt műfajok még a színházi előadás, múzeumok, képtárak, koncertek, tudományos előadások és a szórakozóhelyek. Összecseng a kulturális területek iránti érdeklődés kérdésével, illetve az utolsóval, hogy milyen eseményeket szeretnének még a faluban, esetleg több alkalmat az adott programból.

21. diagram
Távolmaradás okai

Az egy nagyon fontos kérdés, ha a közönség távol marad a rendezvényekről, annak mi az oka. A korosztályból adódóan a mozgáskorlátozottság az egyik. Az idő a legfőbb oka a távolmaradásnak, és az érdeklődés hiánya is nagyon fontos. Az érdeklődés szintet lehet emelni felmérésekkel, hogy milyen alkalmakra lenne még igény. Akkor biztos, hogy időt is könnyebben találnak rá, ha megvan a motivációjuk.

Azt a feltevésemet, hogy az egyén életmódja, igényei, anyagi lehetőségei és egyéb életkörülményei – egészség, elfoglaltság – nagyon meghatározzák a szabadidő eltöltésének módját, megerősítette az ok keresése a távolmaradást illetően.

22. diagram

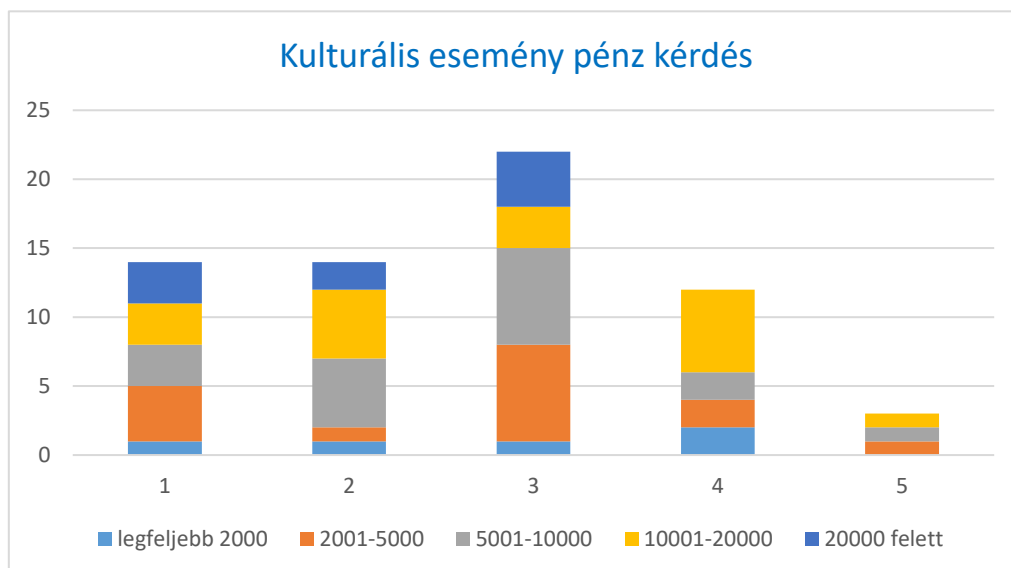
Paloznagon szívesen látogatott programok

A következő hipotézisemet, miszerint ennek a korosztálynak nagyon fontos a lakóközösség, a falusi életforma, és a hagyományörzés igazolja ez a diagram. Az első három helyen olyan események állnak, amelyek mind a három meghatározásnak eleget tesznek. Ezt én is látom, ezeken az alkalmakon sok paloznaki lakos van, sőt van olyan is, ahol csak paloznaki van. Nagyon jó látni, hogy a többi programnak is örülnek. Az irodalmi előadások, komoly - és könnyűzenei koncertek és a filmvetítések is kedvelt események. Alkalmat teremtenek a beszélgetésre, egy-egy eszme, gondolat megvitatására.

13. kép Testvértelapülés Pálpataka néptáncbemutatója

Forrás: saját készítés

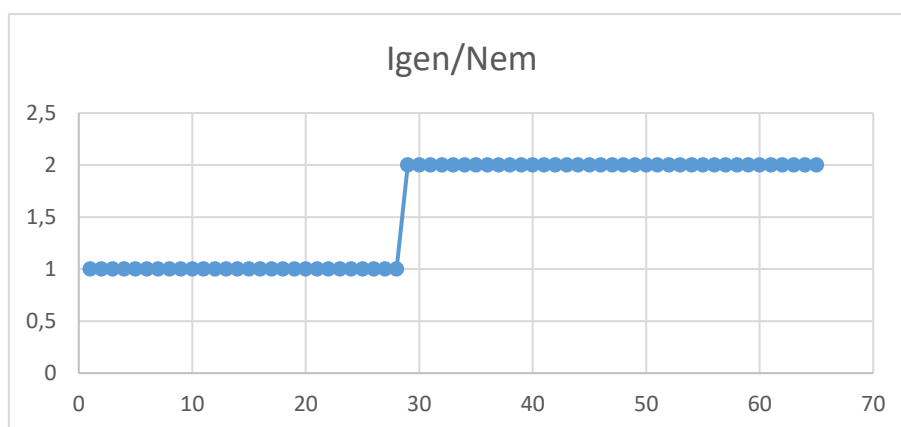

23. diagram

Havi pénzköltés – kultúra pénzkérdés

Két kérdést hasonlítottam össze; a kulturális esemény pénz kérdése és a mennyit költ havonta kultúrára. Látható, hogy akik szerint nem pénzkérdés, ők akár 20 000 Forint felett is áldoznak havonta a programokra és mindenképpen több mint 2000 Forintot. Akiknél a pénz szempont, meggondolják, hogy mennyit költenek, ők kevesebben is vannak és ilyen nagy összeget nem fizetnek ki. A legtöbben az arany középutat választották, számít is, de ha olyan a program, ami érdekli őket, akkor ki tudják és ki is fizetik a drágább jegyeket, akár el is utaznak érte.

Az utolsó kérdéssel azt szerettem volna megtudni, hogy szeretnék-e a településen változást valamilyen területen a kulturális eseményeket illetően?

24. diagram

Igen/Nem

14. kép

Kívánságlista

65 véleményből 28 válaszadó szeretne változást, a többi elégedett; elegendő mennyiségűnek és sokszínűnek tartja Paloznak éves eseményeit. Itt is összegyűjtöttem azokat a kívánalmakat, amiket szeretnének a továbbiakban vagy esetleg több alkalommal.

A válaszokból felállított sorrend: beszélgetések adott témakörben, irodalmi előadás, ismeretterjesztő előadás, csoportos utazás, komolyzenei koncert, kultúrák találkozása, musical, operett, paloznaki embereknek rendezvény, téli időszakban nyugdíjas korosztálynak, beszélgetések paloznakiakkal, csendes, nyugodt program, élménybeszámolók, filmvetítés, jobb időbeli elosztása a programoknak, jobb információáramlás, kamaraszínpadi előadás, népzene, programok megújulása, szabadtéri mozgás, színház, táncos rendezvény, világzene.

Az a hipotézisem, hogy Paloznak kulturális kínálata bőséges és mindenki megtalálja a magának megfelelő programot, közösségi eseményt, részben igazolódott be. Nagyon sokan elégedettek a programkínálattal, olyan nem is volt, aki teljesen megváltoztatta volna a közösségi életet, de felvetettek új ötleteket, mint a csoportos kulturális utazások, vagy beszélgetések egy megadott téma kapcsán. Ezeket a jövőben szem előtt tartom, és megpróbálom úgy formálni az alkalmakat, hogy ezeknek eleget tegyek.

Ehhez kapcsolódik az utolsó feltételezésem, hogy a kultúrafogyasztás tekintetében, aki gyakrabban eljár az összejövelekre, elégedettebb a paloznaki élet mindennapjaival. A kérdőíves felmérés egyértelműen megmutatta, hogy a paloznaki hatvan év felettiek szeretnek Paloznagon élni, szeretnek részt venni a rendezvényeken, különböző programokon, fontos nekik a közösség, és ugyan egy-két kulturális összejövetelen változtatnának, alapvetően életvidám, boldog, jó kedélyű mindennapjaik vannak a településen.

7. Négy interjú – négy látószög, ami összecseng

Interjúalanyaim ismert, elismert szereplői Paloznak életének. Egy tanár, egy orvos, egy képzőművész és egy mérnök-tanár. Mindannyian régóta kötődnek a faluhoz. A kérdéseim összecsengtek a kérdőívkérdésekkel, de a személyes találkozás, ráérős beszélgetés közelebb hozta kutatásom témáját. Nem grafikonokat, méréseket láttam, hanem történeteket hallgattam arról, milyen módon van jelen az életükben a kultúra. Két fiatalabb (aktív dolgozó még) és két idősebb interjúalanyom volt. Kivétel nélkül tevékeny szervezői, résztvevői a paloznaki eseményeknek. Prazsák Józsefné a Paloznak Jövőjéért Közalapítvány elnöke, aki tulajdonképpen az összes rendezvényről tud, mindig kész segíteni, amiben lehet. Bartl Géza a 30 éve induló Paloznaki Hírmondó szerkesztője volt 2 évig. Jelenleg a Paloznaki Kórus tagja és szorgos segítője leginkább a hagyományőrző programoknak. Dr. Zemplén Béla a Borklub „nótáriusa”, havonta jelentkezik szellemes írásaival a klubfoglalkozásokat összefoglalva. A Mandulafa Társaság szellemi atyja és koordinátora, emellett ő is kórustag. Boda Balázs a Paloznaki Képiró Műhely alkotója - ami egyben az otthonuk is - felesége Oláh Katalin mellett. Önzetlen segítőkészségével a kiállítások közreműködője. A Hírmondóban rendszeresen megjelennek interjúi és különböző alkalmakról beszámoló írásai. Béla és Géza borászkodnak is, ez is a hagyományőrzésük része.

A családi indíttatásuk fontos volt a kultúrához fűződő viszonyuk kialakulásában, a kulturális örökség, amit a szüleiktől kaptak, meghatározó volt az életükben. Nagyon érdeklődők mindenféle művészeti terület iránt, széleslátókörűek, sokat utaztak, utaznak és élményteli életet élnek. Otthonuknak tartják Paloznakot, jól érzik magukat ebben a páratlan, gyönyörű környezetben és ez a környezeti hatás erősen inspirálja őket, rendkívül tetterre készek az idősebb koruk ellenére is.

8. Összegzés

Dolgozatomban arra kerestem a választ, hogy Paloznakon a hatvan év felettiek hogyan viszonyulnak a kultúrához, milyen kultúrafogyasztási szokásaik vannak. A feltevéseim nagyjából beigazolódtak. A kérdőívek és az interjúk alapján megállapíthatom, hogy a helyi identitástudatuk erős, nagyon fontos a közösség ereje és szeretnék megtartani azt a falusi életformát, ahol tisztelik egymást az emberek, érdeklődnek egymás iránt, szeretnek találkozni, beszélgetni, és szeretnék átadni ezt a következő generációknak is.

A szabadidejüket tartalommal töltik meg, és az értékes kulturális programokat szívesen látogatják. Vannak ugyan feltételei ezen idő eltöltésének, mint az elegendő idő ráfordítása, az anyagi forrás, egészségi állapot, de mivel életük fontos részét képezi, ezért hajlandóak tenni azért, hogy módjuk legyen kapcsolódni, feltöltődni.

Paloznakon sok lehetőségük van arra, hogy a különböző programok közül válogassanak, amit ki is használnak, és tevékenyen részt vállalnak akár a szervezésben is. Elégedettek a rendezvényekkel, de a programok újragondolásának, esetleg bővítésének örülnének. Nagyon szeretnék utazni önkormányzati szervezésben, és több – akár havi rendszereségű – találkozást, adott téma által szerveződött eszmecserét képelnének el a jövőben.

Az összejövetelek, közös események alkalmat adnak arra, hogy örüljenek egymás társaságának és elmondhassák, hogy paloznakinak lenni kiváltság. Büszkék arra, hogy ennek a közösségnek a tagjai. Joggal állítják, hogy Paloznak a Balaton ékszerdoboz, egyedülálló a fekvése, hangulata, a borok zamata, rendezvényeinek sokszínűsége és a lakók lokálpatriotizmusa.

Következtetésem, hogy tanulmányom releváns, nagyon időszerű felmérni a kultúrafogyasztást nem csak ebben a korosztályban, mindenképpen gyakorlati segítség a további munkám során. A méréseket más célcsoportoknál is érdemes elkészíteni. További kérdések merültek fel bennem, törekedni kell arra, hogy a kulturális eseményeken minél többen részt vegyenek. Gondolkodni azon, hogyan lehet színesíteni, bővíteni a palettát, hogy az mindenki meglegedésére szolgáljon, illetve mindenki megtalálja a magának való rendezvényt.

„Ahol lelkesedés veszi körül az embert, ott megújul.”

(Kiss Tamás)

9. Irodalomjegyzék

Könyvek, tanulmányok:

- Bárdosi Mónika – Lakatos Gyuláné – Varga Alajosné: Találkozások a kultúrával 4. A kultúra helyzete Magyarországon. Magyar Művelődési Intézet Budapest, 2005.
- Czeglédy Ákos: Falumegújítás. 2012. (Lelőhely: Paloznak Község Archívuma)
- Hunyadi Zsuzsa: Találkozások a kultúrával 7. Kulturálódási és szabadidő eltöltési szokások, életmód csoportok. Magyar Művelődési Intézet – MTA Szociológiai Kutatóintézet, Budapest, 2005.
- Mihalsik Márta – Czeglédy Ákos (összáll.): Paloznak Értékei. Paloznak Község Önkormányzata, Paloznak, 2021.
- Pavluska Valéria: Milyen kultúrafogyasztók a magyarok? - A hazai kultúrafogyasztás átfogó mintázatai. In Fehér András - Kiss Virág Ágnes - Dr. Soós Mihály - Dr. Szakály Zoltán (szerk.): Hitelesség és Értékkorientáció a Marketingben. Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Debrecen, 2016. 435–445.p.
- Pavluska Valéria – Jakopánecz Eszter – Törőcsik Mária: Kultúra. A magyar lakosság kultúrával kapcsolatos beállítódása és követett magatartása generációs szemléletű vizsgálattal. Kézirat. Pécs, 2018.
https://ktk.pte.hu/sites/ktk.pte.hu/files/images/tudomany/rendezvenyek/fogyasztas/efo_p_generaciok_alaptanulmany_kultura_2018_0.pdf (letöltés: 2022.04.08. 22:13, 10.p.)
- Pavluska Valéria: A család napjainkban – életmód, kulturális szokások. Konferencia előadás (pdf anyag). Könyvtárak a családokért Informatikai és Könyvtári Szövetség Városi Tagozat szakmai napok. Cegléd, 2019. március 5-6.
- Szendi György: Paloznak története. Paloznak Község Önkormányzat, Paloznak, 2013.
- Veress D. Csaba: Az évezredes Paloznak. Veszprém: Paloznak Község Önkormányzata Paloznak, 1993.

honlapok:

- <https://paloznak.hu/turizmus/latnivalokpaloznak/nevezetessegek>,
(letöltés: 2022.04.08. 16:42)
- <http://www.hungarikum.hu/hu/telepulesi-es-tajegysegi-ertektar-bizottsagok>,
(letöltés: 2022.04.03. 22:17)
- www.paloznak.hu

10. Táblázatok, diagramok, képek jegyzéke

Táblázatok:

1. táblázat Klaszterek szociodemográfiai jellemzői.....	3
Forrás: Pavluska Valéria: A család napjainkban – életmód, kulturális szokások. Konferencia előadás Cegléd, 2019.	
2. táblázat Könyvtári rendezvények látogatóinak száma.....	16
Forrás: könyvtári munkanapló, saját készítés	
3. táblázat Kulcsszavak sorrendje említési gyakoriság alapján.....	23
4. táblázat Elolvasott könyvek száma – könyvtárlátogatás.....	25

Diagramok:

1. diagram Kulcsszavak.....	22
2. diagram Kulturális programok fontossága.....	24
3. diagram Kulturális esemény gyakorisága.....	24
4. diagram Elolvasott könyvek száma – könyvtárba járás gyakorisága.....	25
5. diagram Elgondolkodtató kulturális program.....	26
6. diagram Könnyed, szórakoztató kulturális program.....	26
7. diagram Érdeklődés kérdés.....	27
8. diagram Társaság kérdés.....	27
9. diagram Idő kérdés.....	27
10. diagram Élő kulturális program.....	28
11. diagram Kulturális program interneten.....	29
12. diagram Befolyásoló tényező – szülők.....	29
13. diagram Befolyásoló tényező – társ.....	30
14. diagram Befolyásoló tényező – barátok.....	30
15. diagram Magas-kultúra.....	31
16. diagram Személyiség, életstílus.....	32
17. diagram Kulturális területek 1.....	32
18. diagram Kulturális területek 2.....	33
19. diagram Kulturális területek 3.....	33

20. diagram 3-nál többször meglátogatott alkalmak.....	34
21. diagram Távolmaradás okai.....	35
22. diagram Paloznakon szívesen látogatott programok.....	36
23. diagram Havi pénzköltés – kultúra pénzkérdés.....	37
24. diagram Igen/Nem.....	37

Képek:

1. kép Paloznak település elhelyezkedése, Forrás: google maps, saját szerkesztés.....	4
2. kép Paloznak tavasszal, Forrás: saját készítés.....	6
3. kép Szüreti felvonulás, Forrás: saját készítés.....	15
4. kép Prazsák Józsefné, Forrás: családi archívum.....	19
5. kép Bartl Géza, Forrás: családi archívum.....	19
6. kép Boda Balázs, Forrás: családi archívum.....	19
7. kép Dr. Zemplén Béla, Forrás: saját készítés.....	19
8. kép Pohárköszöntő, Forrás: saját készítés.....	21
9. kép Mandulavirágzás, Forrás: saját készítés.....	21
10. kép Mandulafa Társaság, Filmklub, Forrás: saját készítés.....	21
11. kép Templomi koncert, Forrás: saját készítés.....	28
12. kép Kiállításmegnyitó, Forrás: saját készítés.....	31
13. kép Testvértelepülés Pálpataka néptáncbemutatója, Forrás: saját készítés.....	36
14. kép Kívánságlista, Forrás: saját szerkesztés.....	38

11. Mellékletek

1. számú melléklet Paloznak Község 2021. évi rendezvényei időrendi sorrendben:

2021.03.15.	Ünnepi megemlékezés
2021.05.28.	Borverseny
2021.06.04.	Trianon Emléktábla avatás
2021.06.05.	Nyárnyitó
2021.06.19.	Zongor Gábor kiállítás
2021.06.19.	Sakk-matt utcabál
2021.06.25.	HaumanNap
2021.07.10.	Korok zenéje hangverseny I. – Szabó Lajos emlékének ajánlva
2021.07.16.	Paloznak anizs filmvetítés
2021.07.17.	Csontos Katalin, Farkas István kiállítás
2021.07.24.	Paloznaki Etalon
2021.08.06.	Családi hétvége Soul & Emotion zenekar
2021.08.07.	Fuss Fotózz Mosolyogj – jótekonysági futás
2021.08.08.	Dvorák Patka Színház
2021.08.14.	Szabó László Zoltán kiállítás
2021.08.22.	Korok zenéje hangverseny II. – Könnyed nyári muzsika a fa alatt
2021.08.27.	Nyárzáró utcabál
2021.08.28.	Hangzó Csipke - EKF 2023
2021.06.19-08.29.	Kézműves foglalkozások minden hétfőgén.
2021.09.03.	Pálpataki néptáncbemutató
2021.09.17.	Szabó László Zoltán tárlatvezetés
2021.09.18.	Barokk találkozások – templomi hangverseny
2021.09.24-26.	Paloznaki Falunapok
2021.10.06.	Megemlékezés
2021.10.17.	PaCi – önkormányzat kirándulás
2021.10.23.	Megemlékezés
2021.11.11-11-13.	Értékünnep, Újborszentelés
2021.12.04.	Mikulás ünnep gyerekeknek
2021.11.28.	1. gyertyagyújtás PISZ
2021.12.05.	2. gyertyagyújtás Borklub és PISZE

2021.12.12. 3. gyertyagyújtás PaCi
 2021.12.19. 4. gyertyagyújtás Önkormányzat
 2021.12.31. Kocsmapótló

2. számú melléklet teljes Pareto-diagram

